

Ceny ogłoszeń
za wiersz milime-
trowy przed i złoty
w tekście 50 gr., za
tekstem 40 gr. Ogło-
szenia tabelarycz-
ne 50 proc., a świa-
teczne 25 proc. dro-
żej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy
Dla poszukujących
pracy 5 gr. za wy-
raz. Najmniej 1 zł.
Za zastrzeżenie miejsca
dolicza się 25%

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska
Św. Anny 12
T. 5.16.8.
5.14.97 v.
Konto czekowe
P.K.O. Katowice

ODDZIAŁY: KIELCE, Marsz Focha 26 (róg Sienkiewicza) tel. 13-78; BEDZIN, Małachowskiego 74; DABROWA, ul. 3-go Maja 14 i Królowej
Jadwigi (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. 97; CZELADZ, Miłowiecka N. 5 GRODZIEC, ul. Legionów tel. 7.19.66

Konflikt pomiędzy rządem Bluma a frontem ludowym

Sytuacja wewnętrzna Francji niezwykle poważna

PARYŻ, 10. 10. Dzisiejsze dzien-
ki francuskie stwierdzają, że po raz
pierwszy od czasu istnienia frontu lu-
dowego we Francji doszło do rzeczyw-
istego poważnego konfliktu pomiędzy
rządem Bluma a frontem ludowym.

Zakaz rządu urządzania komunisty-
cznych zgromadzeń w Alzacji i Lotaryn-
gii, wydany na skutek protestu
tamtejszej ludności, względnie ograni-
czenie planowanych zgromadzeń za-
cedwie do dziesięciu największych
miast, rozpętał w prasie komunistycz-
nej burzę.

„Humanite” jedna jest napaści na
rząd i oskarża go o zdradę frontu ludo-
wego.

Komuniści czują się głęboko dot-
knięci, że rząd frontu ludowego nietyl-
ko przeciwstawił się ich planom, ale
zezwalając na urządzenie komunistycz-
nych zgromadzeń w dziesięciu naj-
większych miastach, udzielił jednocze-
śnie prefektom instrukcyj w celu bez-
względnie utrzymania spokoju i por-
ządku, a ponadto wysłał do wspomnia-
nych miast silne oddziały garde
mobile.

PARYŻ, 10. 10. Prasa prawicowa
wyraża niezadowolenie z powodu po-
zwolenia komunistom nawet na 10 ze-
brań, podkreślając, że akcja komuni-
styczna zorganizowana została na roz-
kaz Moskwy, która spodziewa się, że
tego rodzaju manifestacje w pobliżu
granicy niemieckiej, mogą wywołać ja-
kąś reakcję ze strony Berlina i przy-
czynić się do wytworzenia napięcia
w stosunkach francusko-niemieckich.

zebrań, podkreślając, że akcja komuni-
styczna zorganizowana została na roz-
kaz Moskwy, która spodziewa się, że
tego rodzaju manifestacje w pobliżu

granicy niemieckiej, mogą wywołać ja-
kąś reakcję ze strony Berlina i przy-
czynić się do wytworzenia napięcia
w stosunkach francusko-niemieckich.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi dro-
gim nam zwłokom

Ś. p. Wojciechowi Pietrzakowi

a w szczególności Ks. Prałatowi Pędzichowi, Ks. Zebrale, Cechowi Słu-
sarzy, Zw. Obywateli, Powszechnej Spół. Spożywców, Zw. Młodzieży
Pracującej „Jedność” składamy tą drogą serdeczne „BÓG ZAPŁAĆ”
ZONA I DZIECI.

Rozwiązanie „Heimatschutzu” Schuschnigg — dyktatorem

WIEN, 10. 10. Kanclerz Schu-
schnigg stał się w ciągu nocy jedynym
dyktatorem Austrii.

Objął on władzę niemal nieogranic-
zoną w drodze dwóch nadzwyczaj-
nie doniosłych zarządzeń: 1) rozwiązania
Heimatschutzu, 2) zaprzysiężenia
wszystkich członków gabinetu, w tej
liczbie byłych członków Heimwehry,
którzy zobowiązali się do lojalności
wobec osoby kanclerza.

WIEN, 10. 10. Zatarg między
majorem Feyem a ks. Starhembergim
którego następstwem był rozłam w or-
ganizacji Heimatschutz, groził poważ-
nymi następstwami wewnątrz - poli-
tycznymi.

Wczoraj wieczorem w obecności
prezydenta republiki Miklasa zebrała
się rada gabinetowa, aby zbadać wy-
tworzone napięcie polityczne.

Po całonocnych obradach, które
chwilami miały przebieg wysoce dra-
matyczny, gabinet powziął sensacyjną
uchwałę, na mocy której wszystkie or-
ganizacje polityczne, uformowane w
oddziały wojskowe w Austrii zostają
rozwiązane.

Dziś rozpoczynamy druk sensacyjnej powieści znanego pisarza

Antoniego Marczyńskiego

p. t.

STRASZNA PRZYGODA

Wojska powstańcze u bram Madrytu W ofensywie bierze udział 8 kolumn

LIZBONA, 10. 10. Wielka ofenzy-
wa na stolicę Hiszpanii została wczoraj
rozpoczęta na wszystkich frontach.

W kierunku Madrytu posuwa się
osiem kolumn wojsk powstańczych,
złożonych z Marokkańczyków, Legii
Cudzoziemskich, wojsk regularnych
hiszpańskich, które opowiedziały się
za powstaniem, ochotników, faszystów
i karlistów.

W pierwszym dniu generataej of-
ensywy powstańcy zanotowali już po-
ważne sukcesy.

Na południu, na odcinku Toledo o-
perują trzy kolumny gen. Varela. Jed-
na z nich znajduje się już w odleg-
łości 2 km. od Madrytu. Na południu
walki są bardziej zacięte i każda nie-
mał wioska musi być brana szturmem.

Gen. Queipo de Liano donosi, że
już w ciągu dnia jutrzejszego artye-
ria zajmie pozycję, z których będzie
mogła ostrzeliwać fortyfikacje obron-
ne wokół samego Madrytu, a położone
w odległości 15—20 km. od stolicy.

Eskadry samolotów pojawiły się
znowu nad Madrytem i zrzucały setki
tysięcy ulotek, zawiadamiających lud-
ność, że walka o oswobodzenie stolicy
spód czerwonego terroru już się roz-
poczęła.

W Madrycie wydane zostały rozpo-
rządzenia, świadczące, że rząd zdaje
sobie sprawę z powagi sytuacji.

Zapadnięciem wieczoru nie wol-
no wogóle zapalać światel. O godz. 22
wszystkie kina, teatry, restauracje mu-
szą być zamknięte.

Dr. Dr. Jadwiga i Leon

Wierzbiccy

choroby kobiece i akuszeria
powrócili

Przyjęcia od godz. 4 — 6 p.p.

Sosnowiec, 3-go Maja 30, tel. 617.26

Dr. Mieczysław Benzef

PRZYJMUJE: 8—10 i 16—18.
SOSNOWIEC, DĘBLIŃSKA 7

Dr. med. K. Tropauer

Lekarz chorób
skórnych i wenerycznych
przyjmuje od godz. 8.30—9.30 i od 5—8
wiecz.

SOSNOWIEC, ul. Małachowskiego 5,
róg Targowej I piętro, tel. 6.26.48

PRZYCHODNIA LECZNICZA

chorób wenerycznych i skór. „Pomoc”
SOSNOWIEC, SIENKIEWICZA 17-a
Czynna: 11-1 i 5-8 pp., w święta: 11-1
Wizyta 5 złotych.

Pogrzeb premiera Gömbös

BUDAPESZT, 10. 10. W sobotę
przed południem odbył się pogrzeb
zmarłego premiera węgierskiego Ju-
liusza Goemboesa. Po odprawieniu mo-
dłów przez ks. biskupa Raffaya przy-
trumnienie i przemówieniach wygło-
szanych przez pełniące funkcję premie-
ra min. Daraniewego, przewodniczącego
izby i senatu oraz przewodniczącego
rządowej partii jedności narodowej,
kondukt żałobny wyruszył z gmachu
parlamentu do kościoła katedralnego.
Za trumną zmarłego postępowała mał-
żonka z dziećmi, dalej regent Horty
i rząd.

W sali komulowej w gmachu parla-
mentu węgierskiego, odbyło się
ostatnie trumnienie, złożono
na tysiące wieńców. O godz. 10-ej przy-
była do gmachu parlamentu rodzina
zmarłego oraz przedstawiciele państw
obcych. Rząd polski reprezentował
szef kancelarii oświłnej Pana Prezy-
denta RP. p. Fokowski.

Uboi rytualny ZNIESIONO W GDANSKU.

GDANSK, 10. 10. — Wydano dziś
rozporządzenie, zakazujące uboju ry-
tualnego na terenie Wolnego Miasta

Dr med. S. Landfisch

b. lekarz Szpitala Św. Łazarza
w Krakowie
ordynuje w chorobach wewnętrznych,
kobięcych i akuszerii
w BEDZINIE, ul. Piłsudskiego Nr. 2
tel. 71.224.

KRÓTKIE FALE — DIATERMIA
ELEKTROCHIRURGIA.

LEKARZ-DENTYSTA

Zofia Perelmanowa

PRZEPROWADZIŁA SIĘ
ul. Piłsudskiego 1, II p., telef. 626.32
PRZYJMUJE: od godz. 9-ej do 2-ej.

DR.

Z. Gelberg Taitelbaumowa
(choroby wewnętrzne,
kobięce i akuszeria)
B E D Z I N, ul. PODWALE 4,
(koło Starego Rynku).

TLUM WIERNYCH UKAMIENO-
WAŁ MUZULMANINA.

JERUZOLIMA, 10. 10. PAT. Po
wczorajszym nabożeństwie w meczecie
Omara w Jeruzolimie, tłum wiernych
zaatakował w obręb meczetu pewne-
go muzulmanina, którego podejrzewa-
no, że jest szpiegiem policyjnym. Mu-
zulmanina ukamionowano na śmierć.
Ciała jego zostało wyrzucone poza ter-
ren meczetu i znalezione przez policję
w pobliżu bramy św. Stefana.

VIM czyści wszystko

Vim czyści delikatne przedmioty, nie niszczy ich i nie rysując. Bez trudu usuwa wszelki brud.
Cena puszek 40 gr., paczki 20 gr.

Wyrób firmy SCHICHT-LEVER S.A.

Na szpaltach pism

O STRONNICTWO MIESZCZANSKIE

Organ społeczno-gospodarczy „Depesza” poświęca od dłuższego czasu swoje łamy walce o utworzenie stronnictwa mieszczańskiego, pomyslanego jako „centrum polityczne”. Zdaniem „Depeszy”:

„Mieszczanstwo, które jest kręgosłupem i dumą cywilizacji nowoczesnej, nie istnieje w Polsce. Nie jest to żadna nowina, ani bluźnierstwo. Nauczyła nas tego historia, uczy codzienne spojrzenie na naszą rzeczywistość. Jesteśmy „społeczeństwem szlacheckim”.

W dalszym ciągu tego artykułu, wypowiedział „Depesza”:

„Podwaliną każdej rzetelnej organizacji partyjnej w społeczeństwie, jest przede wszystkim wspólny interes materialny. Na tej podstawie opiera się ruch drobnicy własności rolnej, dziś poważnie zosrodkowany tylko w stronnictwie ludowym. Podobnym wątkiem rzeczowym oświadczała się ruchy klasy robotniczej.

Jednocześnie wszelkie wszystkie dążenia ugrupowań partyjnych są przepojone i nabrzmiałe ideologią wizji „jutra”, są podniesione pasją przobrażenia całości kształtu życia”.

GDANSKI „KORYTARZ”

Socjalistyczny „Robotnik” snując twągi na temat obecnej sytuacji w Gdańsku, wyraża pogląd, że odbywa się obecnie ostateczna próba całkowitego podporządkowania Wolnego Miasta rozkazom z Berlina.

„Wbrew konstytucji gdańskiej — pisze „Robotnik” — likwidacja legalnego ruchu socjalistycznego; jutro odbędzie się taka sama likwidacja katolickiego centrum, pojutrze konserwatywnych mniejszości - narodowych Ustrój polityczny „wolnego” miasta zostanie przystosowany w pełni do ustroju „Trzeciej Rzeszy.

Powstanie — już definitywnie — przygotowany z uporem od długich miesięcy „korytarz w korytarzu”.

„Robotnik” chwytając zagadnienia Gdańska od strohy wynurzeń już i o p. Greisera już to rozmaitych „szarych eminencyj”, stanowiących niepożądaną na terenie Wolnego Miasta element napływowy.

Dyrekcja Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach
ogłasza, że do dnia 20 października br. odbywają się codziennie od godz. 8 do 14 w gmachu przy ul. Krasńskiego 3 parter, pok. 68
WPISY DO SZKOŁY MISTRZÓW BUDOWLANYCH
(3-letniej, sezonowej, wieczorowej.)
W szkole tej będą się odbywały dla absolwentów
EGZAMINY MISTRZOWSKIE
w myśl rozporządzenia Min. Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1936 r.

NAKAZ CHWILI

Odezwa do społeczeństwa

Ogólnopolski Komitet pomocy zimowej ogłosił odezwę treści następującej:

OBYWATELE!

Zbiorowym wysiłkiem rządu i społeczeństwa zebrane środki na walkę z bezrobociem pozwoliły na zatrudnienie w bieżącym roku kilkaset tysięcy bezrobotnych.

W ciągu wiosny, lata i jesieni trwały roboty publiczne, przysparzając społeczeństwu nowe wartości gospodarcze. Powstały linie kolejowe, setki kilometrów szos i ulic, meliorowano bagna, regulowano rzeki.

Zatrudnieni przy robotach, zarabiając na życie, pracą swą powiększali bogactwa Rzeczypospolitej.

Nadchodząca zima i wyczerpanie środków pieniężnych nie pozwalają jednak na dalsze prowadzenie robót w tych rozmiarach i setki tysięcy żywcielei rozdzin pozostanie bez pracy i chleba. — Musimy im przyjść z pomocą.

Samozachowawczy instynkt narodu wzywa wszystkich obywateli gorącego serca, aby na pomoc bezrobotnym złożyli część swego dochodu lub mienia, nie odczepny gresz. litości, lecz dług społeczny.

Z odczucia i zrozumienia potężnego głosu, jakim ów instynkt społeczny woła, powstał ogólnopolski obywatelski komitet zimowej pomocy bezrobotnym obejmujący przedstawicieli tak rozległych warstw społecznych, jak rozległe są jego potrzeby i cele.

Najważniejszym naszym zadaniem będzie skupienie i koordynacja ofiarnej wysiłku całego społeczeństwa i zapewnienie w ten sposób najbardziej celowego podziału darów. Chcemy obudzić ofiarną myśl zbiorową, która wyrazi się w powszechnym czynieniu.

Chcemy wszcząć ruch, który stanie się pospolitym ruszeniem samopomocy społeczeństwa.

Obywatele, nakaz chwili brzmi: Wszyscy bierzemy udział w pomocy dla bezrobotnych braci.

Kto się od niej odgrodzi sobkostwem, obojętnością, czy niechęcią, nie będzie w swym sumieniu poczucie niespełnionego obowiązku.

Dotychczasowe doświadczenia w akcji zbiorowego wysiłku utwierdzają naszą wiarę w gotowość społeczeństwa do ofiar na rzecz dobra powszechnego.

I tym razem nie może być inaczej. Warszawa, Zamek Królewski, dnia 9 października 1936 r.

Z KRAJU

SMIERCIONOSNE CUKIERKI.

We wsi Jaśkowice w powiecie zleczowski wydarzył się niezwykły wypadek otrucia trzech osób. Do jednego z tańszych gospodarzy „niejakiego W. Ruczki” przybył jakiś nieznaną osobnik, przedstawiając się jako agent, zbierający zamówienia na obrazy. W trakcie pogawędki, osobnik ów wyjął z kieszeni pudełeczko z „cukierkami”, częstując obojętnych: gospodarza, jego syna Antoniego oraz bawiącego przypadkowo w tej samej chalupe P. Dapelicza. W kwadrans bezpośrednio po spożyciu wymienieni na gle wśród straszliwych objawów zatrucia zachorowali.

Zanim zorientowano się w sytuacji, osobnik ów ułotnił się ze wsi. Jeden z niefortunnie trojki amatorów na przygodnie „słodczyce”, a mianowicie Dupelicz w niespełna pół godziny po spożyciu zmarł, ojciec zaś z synem jeszcze żyją.

—(X)—

O uregulowanie ulicy Wawel

Prace nad uregulowaniem terenu dawnych hałdek i wytyczaniu nowych ulic postępują szybko najczęd. Obecnie przebudowywany jest wylot ul. Wawel na ul. 3-go Maja.

W związku z tymi pracami mieszkańcy Sieleca domagają się uregulowania całej ulicy Wawel, którą przerywa ją przekopy, spowodowane wybięrką gliny do byłej cegielni Wieczorka.

Przez wyrównanie tego terenu ulica Wawel uzyskałaby należyte połączenie z resztą Sieleca i dogodny dostęp do miejscowego kościoła.

Sprawa ta już od szeregu lat czeka na realizację.

—(X)—

10 lat istnienia R.K.S. „Zagłębie” w Dąbrowie

R.K.S. Zagłębie w Dąbrowie obchodzi w dniu 18 bm. jubileusz dziesięciolecia swego istnienia. Program tej uroczystości jest następujący: Niedziela g. 11 rano przed meczem z TS Unia wręczenie drużynom kwiatów, oraz krótkie przemówienie do jubilatów obchodzących 300 mecz w barwach R.K.S. Zagłębie.

Godzina 15 — złożenie wieńca na grobie zmarłego członka klubu ś. p. Henryka Kwartnika.

Godzina 16 — akademii sportowa (miejsce zostanie ustalone) w czasie której nastąpi wręczenie upominków graczom, posiadającym rozegranych 300 meczów oraz żetonów graczom, którzy przekroczyli 100 meczów.

Ponięważ specjalne zaproszenia nie będą wysyłane tą drogą organizacje i kluby sportowe proszone są o wzięcie udziału w rzadkiej uroczystości najstarszego Klubu Rolniczego na terenie Zagłębia Dąbrowskiego.

—(X)—

NA POMOC ZIMOWĄ. BEZROBOTNYM.

W związku z szeroko zakreśloną akcją niesienia pomocy bezrobotnym w okresie zimowym Miejski Komitet Funduszu Pracy w Sosnowcu komunikuje, że w dniach poprzedzających święto Wszystkich świętych i w dniu samego święta, sprzedawane będą na ten cel specjalne chorągiewki.

Całkowity dochód przeznaczony będzie na pomoc bezrobotnym. Miejski Komitet Funduszu Pracy apeluje do wszystkich mieszkańców miasta o gorące poparcie tej inicjatywy.

—(X)—

Wieczór humoru i śmiechu W DĄBROWIE.

Staraniem Robotniczego Instytutu Oświaty i Kultury im. St. Żeromskiego w Dąbrowie zostanie wystawione w dniu 18 bm. w sali Reursy wieloletnie widowisko pt. „Wieczór humoru i śmiechu”.

Na program złoży się: słowo wstępne, talet, kłopoty biurowe, karne ćwiczenia, kuplety, monologi oraz farsa w jednym akcie „Kantor artystów”.

Reżyseria spoczywać będzie w rękach p. S. Skowrona. Bilety nabywać można w sekretariacie przy ul. Szopena nr. 6.

PRZETWORY TECHNO-CHEMICZNE MAURYCY REINER
SPÓŁKA FIRMOWA
Sosnowiec, ul. Prez. Mościckiego 41 Tel. 61548
Lakiery rdzochronne, nitrocelulozowe modelowe i emalijowe
Reprezentacja i skład produktów f-my: „Polska Fabryka Lakierów i. C. KOCH” w Warszawie.

„Stary buchnął 25000 zł.”

Obciążające zeznania świadków w procesie radomskim

Na onegdajszej rozprawie o nadużycia w Urzędzie Skarbowym w Radomiu zeznawał osk. Aleksander Jasieniecki, naczelnik II oddziału Izby Skarbowej w Lublinie, b. naczelnik wydziału Izby Skarbowej w Kielcach. Na pytanie przewodniczącego, dlaczego protokoły dochodzeń, przeprowadzonych przez niego w II Urzędzie Skarbowym w Radomiu leżały u niego bez użytku w biurku, Jasieniecki tłumaczył, że zameldował o nich ustnie dyrekt. Izby Jasieniecki wyjaśnia dalej, że dlatego nie ujawnił żadnych nadużyć w Urzędzie Skarbowym, że nie zna się dobrze na księgowości, a tam były fikcyjne pozycje.

Na zapytanie, dlaczego oskarżony w dalszym ciągu przetrzymywał u siebie niezalatwione protokoły dochodzeń w innych urzędach, Jasieniecki odpowiada, że musiał przede wszystkim załatwiać sprawy bieżące, a protokoły te załatwiał w miarę możliwości.

Prokurator charakteryzuje działalność oskarżonego, podkreślając, że naraził on skarb państwa na duże straty.

Z kolei zeznaje świadek Franciszek Kasprzyca, naczelnik II wydziału Izby Skarbowej w Kielcach. Świadek opowiada, że z Radomia przybywał

do niego często podatnicy ze skargami na naczelnika Krzysztoforskiego, a raz przyjechała Cichoszowa, która na karteczce dała mu

spis nadużyć

popelnionych przez Krzysztoforskiego. Po przerwie składa zeznania urzędnik Urzędu Skarbowego w Radomiu Piasecka. Piasecka obciąża wszystkich oskarżonych. Rewelacyjnym momentem było oświadczenie, że kiedy przyjechał delegat Izby Skarbowej w Kielcach Chrzanowski, Janura powiedział do niego:

— Wie pani, dlaczego Chrzanowski przyjechał do Urzędu Skarbowego? Bo stary buchnął 25.000.

Niech pani nikomu o tym nie mówi. Sensacją rozprawy były zeznania b. zastępcy naczelnika I Urzędu Skarbowego w Radomiu Szawaryna, które go przyprowadzono z więzienia w asyście policyjnej. Szawaryna, pełniąc obowiązki zastępcy naczelnika, dopuścił się nadużyć, za które skazany został na półtora roku więzienia. Wydaje on Krzysztoforskiemu jak najlepszą opinię. Na zeznaniach tego świadka, sąd przerywa rozprawę do dnia następnego.

Dla każdej Rodziny w domu, przy pracy i sporcie Meridiol
antyskosmetyczny stanowi prawdziwe dobrodziejstwo
Używany ściśle naprowadza zawsze na jego doskonałe właściwości i oddaje każdemu cenne usługi — WSZEDZIE DO NABYCIA

Nakarmić głodnych

Stajemy do walki ze zgorą głodu i chłodu wśród najbardziej nie-
szczęśliwego odłamu społeczeństwa
bo pozbawionego pracy i zarobku.

Powstał ogólnopolski komitet pomocy; kraj pokryje sieć komitetów lokalnych. Zrezy organizacyjne zostały zatem stworzone. Chodzi teraz już tylko o czyn, o egzamin sprawności i sprężystości, jaki mamy obecnie złożyć. Chodzi o kwestię sumienia i wstydu, dobrej woli i humanitarności w jak najszlachetniejszym ujęciu tego w raz. Rumieniec wstydu pokrywa twarz najbardziej choćby zahartowanego człowieka, gdy doń podej-
dzie bliźni i szeptem powie: jestem głodny...

A cóż dopiero, gdy sobie uświadomimy: w ciasnych izbach suteryn, w różnych kątach podmiejskich domostw, w przyucupniętych do ziemi rzedach domów małopolskich gnieździ się kilkaset tysięcy ludzi, których wnętrza szarpie uczucie głodu, których dzieci wołają o łyżkę ciepłej strawy, a brak pracy i zarobku w ciągu miesięcy zimowych uniemożliwia zaspokojenie tej elementarnej konieczności, jaką jest dla całego świata organicznego pokarm.

Czyż zaspakajając uczucie głodu, zasiadając do śniadania, obiadu i wieczery, nie odczulibyśmy wstrząsu sumienia na myśl: w tej właśnie chwili głęboki smutek snuje się po głowach setek tysięcy bliźnich, nie mogących dostarczyć głodnemu dziecku choćby najskromniejszego jadła...

Musimy sobie zatem postanowić: nie ścierpimy, aby w ciągu srogiej zimy był w kraju człowiek, nekany uczuciem głodu. Gdy z wiosną znikną śniegi, odtaje ziemia — damy temu człowiekowi narzędzie do ręki, damy mu łopaty czy kilof, damy mu pracę i zarobek.

Ale teraz, od jesieni do wiosny — damy mu żywność i odzienie i trochę opalu, by przetrwał ciężki czas i by uchroniony był przed tym najstraszniejszym uczuciem, jakim jest chłód i głód — przed działaniem tej najcięższej krzywdy społecznej.

Kto to ma uczynić? Wszyscy! Każdy, kto znajduje się w tym szczęśliwym położeniu, iż nie odczuwa głodu. Powszechność akcji pomocy jest głównym warunkiem jej powodzenia.

Oczywiście, w tej powszechności istnieć musi stopniowanie, uwarunkowane różnorodnością stanu zasobów materialnych każdego z nas. Skala tych zasobów jest bardzo wielka. Ci, co najwięcej mają — najwięcej też muszą świadczyć. Przemysł, bankowość, ziemiaństwo, ludzie o stałych poborach, warstwy obracające większymi kapitałami, mierzące swą pracę większą lub mniejszą rentownością swych przedsiębiorstw czy warsztatów — ci przede wszystkim są powołani do większych świadczeń, niż ludzie zmuszeni do liczenia się z każdym groszem. Nacisk akcji trzeba więc położyć na te warstwy społeczne, dla których pojęcie „głód“ jest w

Znowu skandal w Paryżu

Działają tajemne trybunały

Francuska opinia publiczna zaczęła się pasjonować „sprawą Formisina“, ujawnioną przez dzienniki prawnicowe, które nadają jej posmak skandalu politycznego, kompromitującego rząd Bluma.

Sprawa ujawniona została przez list otwarty pani Formisin do premiera Bluma, w którym podaje ona do wiadomości premiera, iż mąż jej w czasie rozlepiania na ulicy w miasteczku Soissons

ulotek propagandowych zwróconych przeciw generalnej konfederacji pracy, napadnięty został przez grupę strajkujących robotników, pobity, a następnie zaciągnięty siłą do jednej z okupowanych fabryk, gdzie postawiono go przed anonimowym trybunałem robotniczym i po raz drugi pobito do utraty przytomności.

Pan Formisin utracił jedno oko a od czasu tego zajścia, które miało miejsce około 20 września, leży ciężko chory

i grożą mu poważne komplikacje, jak utrata drugiego oka i kalectwo.

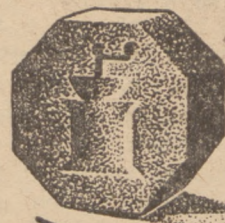
Największe wrażenie wywołał jednak zarzut małżonki p. Formisina, iż pięciu sprawców tego napadu aresztowanych i postawionych przed sędzią śledczym, zostało przed kilku dniami **wypuszczonych na wolność**,

dzięki interwencji ministrów socjalistycznych obecnego gabinetu, mianowicie ministra sprawiedliwości Ricarta, ministra spraw wewnętrznych Salengro i ministra rolnictwa Monéya. Ankieta przeprowadzona przez szeregi dzienników, potwierdziła fakt napadu i znęcania się. Największe zainteresowanie budzi w prasie oskarżenie skierowane przeciwko trzem ministrom, zwłaszcza, iż, jak podają dzienniki, aresztowani sprawcy napadu istotnie zostali nagle wypuszczeni na wolność.

Półoficjalny komunikat, opublikowany w tej sprawie, wyjaśnia, iż aresztowani zostali uwolnieni tylko dlatego, że władze pragnęły uniknąć

*Dla wszystkich
wybrednych,*

*zwłaszcza dla tych którzy
dotąd żadnych domieszek
do kawy nie używali,
najodpowiedniejszą
przyprawą do kawy jest,*

Karo Franck
przyprawa do kawy w kostkach!

dalszych wykroczeń

ze strony miejscowych robotników, którzy w razie przetrzymywania aresztowanych, grozili strajkiem.

Sprawa budzi coraz większe zainteresowanie.

Pociąg motorowy

CODZIENNE.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Sosnowcu, opracowując wnioski w sprawie kolejowego rozkładu jazdy, wysunęła między innymi, postulat, by, wprowadzony na skutek podjętych przez nią swego czasu starań, pociąg motorowy na linii Katowice — Sosnowiec — Kielec — Radom kursował nie tylko, jak dotąd, we wtorki i środy, lecz także i w inne dni, co najmniej zaś przez 4 dni w tygodniu.

Jak informuje Izba Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Radomiu, odnośne zarządzenie zostało wydane i z dn. 15 bm. pociągi Nr. MTE. 109 i 110 kursować będą aż do odwołania, we wszystkich dni robocze.

ŁUDZIE O CHRONICZNYM SZCZĘŚCIU.

Najbardziej chyba utartym komunałem jest powiedzenie, że fortuna jest ślepa. Z drugiej strony matematyka twierdzi, że istnieje rachunek prawdopodobieństwa z teorią wielkich liczb, która polega na tym, że np. przy rzucaniu kosaćki bardzo wielką ilość razy, poszczególne numery wychodzą wedle pewnej zasady proporcjonalności.

Wedle tej teorii wielkich liczb wynikałoby, że kto długo gra na loterii, ma coraz większe szanse i w końcu musi wygrać natomiast ten, co wygrał już raz czy kilka razy ma coraz mniejsze szanse.

Są to oczywiście tylko teorie. Praktyka natomiast wykazuje, że mimo wszystko „los musi płatać figle“ nieraz dla nie których bardzo przyjemnie.

Urzednicy monopolu loteryjnego znają doskonale jednego pana, który pojawia się stale co miesiąc przy okienku kasowym, gdzie otrzymuje większą lub mniejszą kwotę. Nie wygrał nigdy dużo. Największą jego wygraną wyniosła 20000 zł., ale za to nie było loterii od szeregu lat, by w każdej klasie nie wygrał choć dwustu złotych. Sam opowiada, że zarobki jego roczne przekraczają kwotę 30000 zł., a kwotę tę deklaruje stale do podatku dochodowego zapraczając, że wygrał ją na loterii więc nie potrzebuje płacić od niej żadnych podatków.

Twierdzi, że takie „naigrzanie się“ z urzedników podatkowych sprawia mu specjalną przyjemność. Ci oczywiście nie przejmują się, widząc że płatnik jest w porządku.

Ten człowiek, którego szczęście wprost prześladuje jest z zawodu lekarzem, ale nie praktykuje, poświęcając się przeważnie studiom przyrodniczym. Nie trzeba dodawać, że trzyma stale całe losy, gdyż — jak mówi — nie ma zamiaru dzielić się z kimkolwiek swoim szczęściem. Jeszcze ciekawsze, że nie wybiera specjalnie numerów losów, lecz na chybli trafili liczyć losy, które mu kolektor daje.

Wszyscy, którzy go znają, ciekawi są bardzo, czy przy najbliższym ciągnięciu, które rozpoczyna się dnia 22 bm., znów wygra. On jednak jest pewny swego.

Prócz tego lekarza jest jeszcze drugi gracz i graczek, którym podobno przez swoje sprzyja, nikt jednak nie osiągnął takiego rekordu gdzie każde ciągnięcie przynosi wygraną.

Pamiętaj, że w Kolekturze

KAFTALA

Katowice, ul. Dyrekcyjna 2
ul. św. Jana 16

padają stale wielkie wygrane.

Tam padło w 36-ej Loterii

zł. **100.000** na Nr. 194977

5 razy po zł. **10.000** na Nr. 21864, 57551
81418 150988 168493

7 razy po zł. 5.000, 19 razy po zł. 2.500

36 razy po zł. 2.000, 69 razy po zł. 1.000

oraz wielka ilość mniejszych wygranych.

Poza tym padło tam między in.

zł. **1.000.000** w 26-ej loterii na Nr. 61415

zł. **1.000.000** w 31-ej loterii na Nr. 72450

Losy I-ej Klasy już są do nabycia.

Listowne zamówienia załatwia się odwrotnie
Konto P. K. O. 304.761.

Otyłość jest skutkiem złej przemiany materii

Ziela „Cholekinaza“ Nr. 2 i 3 odpowiednio dawkowane usuwają obstrukcję, ten najważniejszy czynnik skłonności do tycia. Broszury bezpłatnie w

Laboratorium Fizjol. Chemicznym „Cholekinaza“ H. Niemojewskiego, Warszawa, Nowy Świat 5 oraz w aptekach i składach aptecznych.

—SSSS—

Gen. Górecki

PRZYBYWA DO ZAGŁĘBIA.

W nadchodzącą niedzielę dnia 18 bm. przybywa do Zagłębia przez Federację gen. Górecki w towarzystwie dyrektora PKO. Grubera. Podczas ich pobytu odbędzie się rozdanie kwotówek oszczędnościowych PKO., dyplomów i odznaczeń ubezpieczonym w tej instytucji. Ponadto gen. Górecki i dyr. Gruber nawiążą kontakt z miejscowymi sferami gospodarczymi.

Fryzzeria Damska

ZENSKIEJ SZKOŁY RZEMIOSŁ W SOSNOWCU

pod kierownictwem specjalistów, fachowców wykonuje: **ONDULACJE, TRWAŁA, ELEKTRYCZNA I PAROWA, ZABIEGI KOSMETYCZNE** jak: usuwanie zrostów, wągrów, prosaków i wszelkich defektów cery, zabiegi odmładzające, odtłuszczające, depilacja włosów, wyrównanie i trwałe przyciemnianie brwi i rzęs, maquilage.

CENY BARDZO PRZYSTĘPNE.

życiu osobistym czymś nieznanym i nieistniejącym. Różne ma troski i kłopoty bezsprzecznie i przemysłowiec i rzemieślnik, i urzędnik i pracujący fizycznie czy umysłowo człowiek. Ale tego, co określamy straszonym słowem „głód“ — nie przeżywa.

I dlatego w pierwszej linii jest powołany do czynnego udziału w akcji przepłoszenia ponurego widma głodu, przeciagającego nad izdebkami, w których żyje kilkaset tysięcy bezrobotnych. Akcja pomocy, którą właśnie rozpoczynamy, nie może mieć cech zdawkowej filantropii i działania, opartego na sentymentalnym, jakby czułościwym stosunku do biedoty ludzkiej.

Musi ona przybrać cechy wykonania obowiązku obywatelskiego. Dobrowolnego co prawda — ale niemniej obowiązku.

Kronika tygodniowa

SPRACOWANE RĘCE

W stosie listów do redakcji znajdzie się jeden, pisany ręką, niezwykłą trzymania lekkiego pióra, ale drżąca i d ciężaru młota albo może kilofa. List jest długi i naładowany skargą na złe życie. Wiąże, że robotnik obciążony rodzinną zarabia 50 zł. miesięcznie i że przełożeni obchodzą się z nim bardzo niewłaściwie. Skarga to jedna z tysięcy, nie pierwsza i zapewne nie ostatnia. Ale w tym właśnie liście istotna jego treść jest zawarta nie w tym, co napisane, tylko w tym, co autora listu najbardziej boli. Kwestii niskich zarobków poświęca on trzy wiersze, a sprawa złego traktowania — trzydzieści linijek. I tak mi się zdaje, że gdyby bez pośredni jego przełożeni uszanowali w nim godność człowieka i obywatela kraju, to, mimo bardzo niskiego zarobku, nie napisałby przesiąkniętego gorczycą listu do redakcji.

Kiedy kasy puste, kiedy brak jest w przemyśle zamówień, zarobki są znikome, ale na to, żeby człowiek z człowiekiem po ludzku postępował, zawsze nawet podczas najcięższego kryzysu można i trzeba sobie pozwolić.

Tymbardziej, że będzie to takt wobec ludzi, którzy na to w zupełności zasługują. Niemalże wrażenie wśród licznie zgromadzonych przedstawicieli społeczeństwa w ratuszu sosnowieckim na zebraniu organizacyjnym Funduszu Obrony Narodowej wywołało stwierdzenie przez wiceprezesa Sądu Okręgowego p. K. Kucharskiego pojętego zjawiska, że na Fundusz Obrony Morskiej największe sumy złotych pracownicy przedsiębiorstw przemysłowych. To przecież jest bardzo wymowne.

Ale ja tu jeszcze chciałem wspomnieć o czym innym.

Skończyło się lato, a bodaj że już nie wróci i piękna, pogodna, polska jesień. Najprawdopodobniej więc nie będzie już w tym roku z podwórza sosnowieckiego podstudia radiowego koncertów robotniczych orkiestr dętych, bo to i deszcze częściej padają, i ziąb jest coraz dokuczliwszy. Można

więc o koncertach zagłębiowskich orkiestr robotniczych mówić jako o skończonej, a dodajmy od razu, pięknej i społecznie bardzo pożytecznej całości.

Kiedy, dość blisko stojąc sosnowieckich spraw radiowych, wspomnę o koncertach, to szczerze żałuję, że nie żyjemy jeszcze w dobie rozkwitu telewizji, bo dopiero widok grających orkiestr robotniczych w szczególności zaś górniczych daje całkowite zadowolenie.

Jeden z dyrektorów Polskiego Radia w Warszawie, zwiedzając podstudia, natrafił na orkiestrę kopalni Solvay. Członkowie orkiestry przybrali w mundurki górnicze, z wielką też chęcią goście podstudia pozwolili się sfotografować na tym malowniczym tle, a fotografia ta była potem prawdziwą ozdobą jednego z numerów tygodnika „Antena”.

Po ostatnim w tym roku koncercie orkiestry Warszawskiego Towarzystwa Muzyki, którzy z reguły lekceważą orkiestrę dętą, nie mieli dość

słów podziwu dla sztuki muzycznej młodzieży robotniczej, z której się rekrutują członkowie orkiestry.

Zresztą i wszystkie inne orkiestry wywiązywały się znakomicie ze swego zadania: i Solvayowska, i z kopalni „Paryż”, i z Sosnowieckiej Fabryki Rur i Żelaza. Jeżeli się do tego doda, że ci najmilszy nasi grajkowie przyjeżdżali do sosnowieckiego mikrofonu nieraz aż z drugiego końca Zagłębia, po to, aby grać zaledwie przez kilkanaście minut dla znanych sobie i nieznanym radiosłuchaczy i dla tego też aby o Zagłębiu głośniej było w świecie, to trudno nie mieć dla nich i dla ich sztuki muzycznej prawdziwego szacunku.

Wydaje mi się, że jest rzeczą pożyteczną podniesienie tych robotniczych, ze tak powiem, przysług społecznych, do których zazwyczaj nie przywiązuje się wielkiej wagi, a które jednak świadczą dobitnie jak bardzo dojrzały są społecznie robotnicy i jak bardzo zdolne są polskie spracowane ręce.

Cw.

CZY JUŻ ZAKUPIŁEŚ LOS 37 LOTERII KLASOWEJ?

Ciągnięcie 1-ej klasy rozpoczyna się już 22 b. m.

GŁÓWNA WYGRANA

1.000.000 złotych

Spiesz natychmiast po Twój szczęśliwy los do słynnej kolektury

BRACIA SAFIER
KRAKOW RYNEK GŁ. 6.

Zamówienia załatwia się odwrotną pocztą. Konto P. K. O. 414.400

Ohydne morderstwo

przy ul. Pańskiej w Sosnowcu

W dniu wczorajszym mieszkańcy Sosnowca poruszeni zostali wiadomością o ohydnych morderstwie, jakie po pełnione zostało przy ul. Pańskiej 27 w Sosnowcu, w tak-zwanym „kurniku”.

Dom ten zamieszkały jest przez różnego rodzaju męty, które ciągle urządzają awantury i bójki.

Policja też często musi interweniować i uspokajać awanturników.

Onegdaj w „kurniku” w mieszkaniu Andrzeja Kurpiela, gdzie nocują różnego rodzaju włóczędzy, wynikła bójka.

Awanturę wszczęli dwaj pijani włóczędzy oraz Józef Nieużyła, zamieszkały przy ul. Pańskiej 27.

W czasie bójki Marian Lasota lub

Narodziny Sosnowca
AUDYCJA Z PODSTUDIA.

Nie każdemu zapewne wiadomo, że w nadchodzącą środę, dnia 14 bm. przypada rocznica utworzenia pierwszego w Sosnowcu zarządu miejskiego. O tym jak powstawał pierwszy magistrat sosnowiecki i jak się tworzyło miasto, mówić będzie z podstudia sosnowieckiego o godz. 19 min. 50 red. K. Cwierk.

Po pogadance odbędzie się koncert pod nazwą: „Po jednym utworze”. W koncercie tym wezmą udział pp. Maria Wonecowa, która odśpiewa pieśńkę Broni „O moją dziadunię”, St. Moniuszki, St. Kuchciński (skrzypce) odegra „Malaguenę” Sa rasatego, Marian Porebski (tenor) zaśpiewa Galla bakałarę p. t. „Ah, zejść do mej gondoli” i Zygmunt Kuchciński na fortepianie odegra F. Mendelsohna — Bartholdy'ego „Pieśń bez słów” As.dur.

Józef Nieużyła pełnił przeciwnika nożem w lewy bok, wskutek czego ten zmarł na miejscu.

Przy zamordowanym znaleziono kłuzkę wojskową na nazwisko Stefana Drożdża, urodzonego w 1912 r.

Wezwany po pewnym czasie lekarz stwierdził, że śmierć Drożdża nastąpiła wskutek zadanej rany i upływu krwi.

Policja poszukuje właściwego sprawcy zabójstwa, który zbiegł w nie wiadomym kierunku.

PIERWSZA DĄBROWSKA FABRYKA
Wyrobow z kamienia i cementu oraz Pracownia artystyczna - rzeźbiarska

„WIKTORJA”

właścicielka: WIKTORJA URBAŃCZYK
w DĄBROWIE GÓRNICZEJ, ul. Narutowicza 35. Tel. 68436.
Kierownik techniczny FRANCISZEK FOCHTMAN

wykonywa się: pomniki i grobowce, rzeźby artystyczne i t. p. z piaskowca, granitu i marmuru oraz sztucznych kamieni. Roboty z cementu i tercaza, schody mozaikowe po 6 zł. za sztukę, słupy ogrodzeniowe, rury kanalizacyjne i drewny studienne, płyty trotuarowe, posadzki, krawężniki, słupy do lamp elektrycznych. Tocarki do szlifowania narzędzi. Szybkie murowanie grobów z gotowych płyt betonowych. Najstarsza tego rodzaju wytwórnia w Zagłębiu. Pierwszorzędne materiały. Ceny kryzysowe. Solidne wykonanie. Wygodne — spłaty. —

Opieka nad zwierzętami
Wybór władz Towarzystwa

W sali ratuszu w Sosnowcu odbyło się ważne zebranie członków Tow. O. pieki nad zwierzętami. Przewodził zebraniem nac. T. Jerzykowski, który zreferował zebranym sprawę dotyczącą działalności Towarzystwa, po czym zaś po krótkiej dyskusji wybrano nowy zarząd, w skład którego

wezwali p. p.: ks. kan. Raczyński, Ic. Beker, dr. Paszkowski, wicepr. Almstaedtowa, Skibińska, red. Cwierk, dyr. Lewandowski, dyr. Piątkowski, St. Lechnicki, R. Stelmach i J. Piasecki.

Czy jesteś członkiem
L. O. P. P.

Do komisji rewizyjnej zostali wybrani pp.: K. Wrzosek, nac. T. Jerzykowski kpt. Piotrowski, Konieczko i Skibiński.

Pierwsze, konstytucyjne posiedzenie nowego zarządu odbędzie się dnia 13 bm. o godz. 7.30 wiecz. w sali ratusza w Sosnowcu.

Przy Kieliszku

„Pieśń górniczo - hutnicza, nagrodzona na konkursie zorganizowanym przez Kuratorium Finansowe Akademii Górniczej w Krakowie.

Górnik, hutnik — to dwaj bracia,
Zawsze się kochali,
Bo co jeden z nich wykopie,
Drugiego zaraz spali.

Pijże, bracie, pijże do dna,
Bo kompania nasza zgodna,
Do kieliszka, czy roboty,
Nigdy nie brak nam ochoty.

Górnik zawsze jest w ciemnościach,
Hutnik w ogniu stoi,
Więc się jeden awi drugi,
I piekła nie boi.

Pijże, bracie, pijże do dna itd.

Czarne nasz jest żelazo,
Węgiel też nie biały,
Ale panny, jak zechcemy,
Będą nas kochały.

Pijże, bracie, pijże do dna itd.

Niech nie zważa meja luba,
Że czarne oblicze,
Ale za to najgorętsze,
Jest serce górnicze. (hutnicze)

Pijże bracie, pijże do dna itd,
Ogień mi się w piersiach pali
i raj jest na ziemi,
Gdy spojrzysz luba oczami,
Jak węgiel czarnymi.

Pijże bracie, pijże do dna itd.
Cieszymy się więc w tej godzinie
Śmiejemy się do świata,
Kiedy górnik się z hutnikiem,
Na wiek wieków brata.

Pijże, bracie, pijże do dna itd.
Nalewajcie nam kieliszki,
Niech zagra muzyka!
Pij zdrowie górniczej braci,
i zdrowie hutnika

Pijże, bracie, pijże do dna itd.

K. Cwierk

Poczta zakłada
w Zagłębiu Dąbrowskim

telefon bezpłatnie

od dnia 1-X do 31 XII 1936 r.

DRZAZGI.

Ojcowie miasta

Na innym miejscu podajemy komunikat kierownictwa podstudia radiowego w Sosnowcu o programie najbliżej srołowej audycji. Z komunikatu tego można się dowiedzieć, że podczas audycji wygłoszony będzie felieton pt. „Narodzinny stolicy Zagłębia”, a więc Sosnowca.

Narodziny te, czyli przemianowanie uł. Sosnowiec na miasto odbyły się trzydzieści kilka lat temu w warunkach, które u oczach obecnego pokolenia wydają się być nieprawdopodobne. Opowieści o pierwszych radach miasta są pierwszym jego budźcie, słucha się, jak bajki o żelaznym wilku.

Felieton o pierwszych miejskich dniach Sosnowca jest przeznaczony przede wszystkim dla ojsów miasta, którzy, nie zawsze orientując się w przeszłości Sosnowca, często wygłaszają o nim sądy zupełnie mętne.

Historia Sosnowca, choć miasta stosunkowo bardzo młodego nie jest wszystkim znana, a trzeba, aby się nią zainteresowano, bo to właśnie zainteresowanie tworzy ów kapitalizm patriotyzmu lokalnego, który w dalszej konsekwencji stanowi bardzo istotną część patriotyzmu uogólnie.

PSZCZOLKA
BÓLACH
GŁOWY
PROSZKI DLA
DOROSŁYCH
ZE ZNAKIEM FABRYCZNYM

Zagłębie ma głos

SEZON JUBILEUSZOWY

Z cyklu felietonów, wygłaszanych z podstudia w Sosnowcu (16. IX 1936 r.)

Odswieżony wewnątrz w tym roku teatr miejski w Sosnowcu otworzył, jak to się mówi, podwoje i rozpocząwszy sezon rittnerowskim „Głupim Ja kóhem“, oczekuje od publiczności zagłębiowskiej jak najczęstszych dowodów interesowania się jego pracą. W bieżącym sezonie w styczniu przypada czterdziestolecie istnienia sceny sosnowieckiej. Będzie to więc nie lada okazja do przekonania się, jak głęboko wśród nas sięga kultura teatralna i czy jubileusz znajduje tak szeroki odzew, jak tego wymagają dobre tradycje teatralne Zagłębia. Oto kilka dowodów, że tradycje te są rzeczywiście dobre. Z prawdziwym wzruszeniem przeglądam

STARE ROCZNIKI PISM, oddawna już nieistniejących i rozczytuję się w recenzjach teatralnych z pierwszych lat istnienia stałej sceny polskiej w Zagłębiu. Jest w nich obok szlachetnego patosu i głębokiego przekonania o wielkim posłannictwie teatru nieco naiwna pewność, że najdrobniejszy wypadek z zakulisowego życia teatru będzie przyjęty przez czytelników z najwyższą uwagą.

Ta drobniawość w podawaniu informacji o teatrze ma tę dobrą stronę, że dziś po upływie bez mała czterdziestu lat dowiadujemy się o tak wielkiej dbałości ówczesnego dyrektora teatru, Felińskiego, aby w repertuarze nie brakło najgłówniejszych na owe czasy nowości scenicznych, iż reżyser Halicki, jeździł do Warszawy specjalnie po to, by nabyć słynną wówczas „nowość“...

„ZŁOTE RUNO“ Stanisława Przybyszewskiego.

Przerzucam poprzedziej pożyczkę karty, aby się dowiedzieć, co też się stało z owym „Złotym runem“. Nie zginęło po drodze w Warszawie bo wystawiono je w lutym 1902 roku na benefis panny Falkowskiej, która w ten wieczór otrzymała od publiczności „kosz kwiatów i kopertę, zawierającą 115 ru-

blj — w tej liczbie 80 rubli, zbieranych specjalnie przez grono pań w Sosnowcu“. Ale cóż z tego, proszę państwa, kiedy sztuka się nie podobala.

Recenzent pisze, że na dramacie Stanisława Przybyszewskiego niektórzy z pośród publiczności drzemali, a słuchali chyba ci tylko,

„KTÓRZY MAJĄ GRZESZNE SUMIENIE“,

bo myślą przewodnią sztuki jest to — pisze krytyk z 1902 roku — że leżący okrutni mści się na tych, co łamią przykazania boskie“.

Na benefisy wybierano sztuki, w których benefisant mógł ukazać swój talent aktorski z najlepszej strony. Wspomniany tu już reżyser Halicki wybrał na benefis taki melodramat francuski, że podczas przedstawienia publiczność płakała, a „jedna z wrażliwszych słuchaczek zemdlala“. Wykonanie więc było bardzo udane. Kiedy indziej rozentuzjanzowana widownia na sztuce polskiego autora w braku samego sprawcy dzieła, „energicznie woliwała obecnego w teatrze jego brata“. Zdarzyło się też, że i wśród aktorów bywały zdolności dramatopisarskie. Oto w roku 1904 artysta teatru sosnowieckiego nazwiskiem Wiśniewski wystawił na swój benefis utwór własnej żony pod tytułem

„KLUB CYKLISTEK“.

sprawozdawca teatralny stwierdza z melancholią, że, niestety, polska literatura komediowa nie będzie miała żadnej korzyści z dzieła pani Wiśniewskiej. Nie też nie skorzystał i sam benefisant, gdyż teatr był pusty.

W tych latach Zagłębie miało aż dwa teatry: Drugi „Bagatela“ w Dąbrowie Górniczej. Kierownik tej sceny Berawski także był autorem i do sztuki niezwyklej, bo chińskiej komedii pod tytułem „Teng—szui“. Autor nie był pozbawiony enoty skromności bo nie wystawił swej sztuki, ale prosto przeczytał ją licznym zebranej publicz-

ności, co nie świadczy bynajmniej o tem, że publiczność ta pałała gwałtowną żądzą poznania nowego dzieła komediowego, lecz że interesowała się wszystkim, co przypominało jej Daleki Wschód, gdzie właśnie wybuchła wojna.

Tego samego roku najpierw na scenie w Dąbrowie Górniczej a później w Sosnowcu wystawiono sztukę obyczajową ze śpiewami pod tytułem „W świat“. Autorem sztuki, odzwierciedlającej ówczesne życie robotników zagłębiowskich, był robotnik z Dąbrowy

NAZWISKIEM ŁOBZOWSKI.

utworu jego jednak niepodobna już dziś odnaleźć. A szkoda.

W roku, gdy na Daleki Wschód wysyłano oddziały rezerwistów, a w Polsce zaczęły się budzić jakieś nadzieje, teatr sosnowiecki już wtedy pod dyktando Myszковского dobrego aktora i człowieka o niemałych aspiracjach artystycznych, rozpoczął sezon „Halką“ a potem dał również moniuszkowskie „Widma“. Po Myszkovskim przyszli: Puchniewski, Majdrowicz. Ten to już i „Betleem Polskie“ Rydla mógł wystawić.

Ale przecież i w poprzednich, w pierwszych sezonach istnienia sceny w Sosnowcu, od dziewięćdziesiątych lat ubiegłego wieku było w tym teatrze dużo wieczorów, przynoszących mu zaszczyt i emalę.

Za czasów Felińskiego bywały tu na gościnnych występach takie **ZNAKOMITOŚCI SCEN POLSKICH** jak Ljudowa w „Idealnej żonie“, Mieczysław Frenkiel w „Panu Geldhabie“, Honorata Leszczyńska w „Madame Sans Gêne“, Żelazowski w „Otellu“, Wojdałowicz w „Panu Damazym“, Marczello-Palińska, Michalina Łaska i inni, gwiazdy niebyłej jakiej wielkości na firmamencie sztuki polskiej.

Jaki był normalny repertuar tego teatru?

Bardzo różnorodny. Grywano na-

przemian wiedeńskie operetki i dramaty Ibsena, francuskie farsy i komedie Fredry, komedijki zapomnianego Przybylskiego i „Balladynę“ Słowackiego.

Należy pamiętać o tym, że do 1903 roku Sosnowiec był wsią, że niebrukowane ulice tonęły w ciemnościach i samo już dostanie się do teatru z takiego Sielca czy Pogoni było bodaj większą ofiarą, niż wydatek na kupno biletu teatralnego. A mimo to nie tak znów rzadkie bywały te sezony, w których frekwencja dopisywała.

Ale bo też i administracja teatru wysyłała się na wszelkie sposoby, by publiczności ułatwić

DOSTĘP DO TEATRU.

Więcej między innymi początek przedstawień wyznaczano już na godzinę 7 i pół wieczorem, aby przedstawienie skończyło się przed godziną 11-a i by publiczność zdążyła na ostatni pociąg do Będzina i Dąbrowy.

Czterdzieści lat istnienia teatru, podczas gdy samo miasto ma zaledwie trzydzieści cztery lata, to wypadek bardzo dla Zagłębia charakterystyczny. W epoce najsilniejszego swego rozwoju zawsze wyprzedzało ono powolne działania rosyjskiej biurokracji i stawało ją w obliczu faktów dokonanych. Sosnowiec był naprawdę miastem już wtedy, gdy się jeszcze tak oficjalnie nie nazywał, miał teatr i dobórową publiczność już wówczas, gdy gościliśmy w nim był

JUŻ NAWET NIE WÓJT, ale ktoś o wiele niżej w hierarchii gminnej postawiony, bo sołtys.

Tym bardziej więc dziś kiedy to i sto dwadzieścia tysięcy mieszkańców i czujna opieka władz miejskich, i doskonała komunikacja, i urządzenia techniczne, i dobry zespół — teatr spełni swoje zadanie i to w takim stopniu, iżby mu w życzeniach kulturalnego Zagłębia szczerze i z zapalem naznaczono mu nowych lat czterdzieści.

K. Ćwierk.

CIEKAWY OPOWIADANIA

MARZYCIELKA

Alicja była zameżna. Jej mąż nie był bogaczem, ale mógł zapewnić żonie te wszystkie wygody, których potrzebowała. Rok rocznie wyjeżdżali dla poratowania zdrowia i kształcenia dwoje swoich dzieci. Mieszkała w własnym domu, starannie administrowanym, przy czym Alicja sama pilnowała spraw gospodarstwa kobiecego i tym wypełniała dzień. Wieczory jednak na leżały do niej niepodzielnie. Kładła wówczas jedną ze swych pijam, zapalała stojącą lampę, nakryła czerwonym abażurem, siadła na tęczanie po krywym poduszki i zagłębiała się w lekturze. To był jej świat. Świat kobiety, której nie wystarcza to, że jest kochana, ale która musi słyszeć wciąż zapewnienia miłości, która uwielbia muzykę czułych zaklęć i marzy o tym ażeby je słyszeć. W książkach Alicja znajdowała to czego pragnęła. Czytała wspaniałe romanse, których bohaterowie szepotali czule słowa do uszu bohaterki.

Ulubionym jej autorem był Jan Kolman. Alicja zaczytywała się w romansach pisanych przez niego. Przeczytała już „Pałac na oazie“, „Tancerka i książę“, a teraz właśnie na kolanach jej leżała otwarta książka pt. „Noc miłości“. Bohaterem książki był piękny jak młody bóg — Raoul... „Raoul, jakie piękne imię“ powtarzała w zachwycie. Jej znajomi nazywali się prosto Karol, Jan, Leon, Filip, ale żaden z nich nie miał tak poetycznego i dźwięcznego imienia jak Raoul.

Raoul nosił złotą pijamę (autor pisząc to pewnie miał na myśli swoją, — nie omieszkała zauważyć Alicja). — On i ona siedzieli w cudownym bud-

arze, umebłowanym ze wschodnim przepychem. Tajemnicze światło syczyło łagodne blaski. Szerokie łóżko stało na specjalnym podwyższeniu i otoczone było kryształowymi taflami i szter. Subtelne wonie Wschodu, jakies oddalone smętne tony fujarki, służący hindus, który poruszał się bezszelestnie zamrażając wciąż nowe buleki szampana... Nie dziwnego, że po takiej rocy miłości, po tych wszystkich upojonych zaklęciach, bohaterka zażyła trucizny, albowiem taka noc nie mogła się już nigdy powtórzyć... Alicja rozumiała ją bardzo dobrze. Ona sama nie pragnęłaby niczego innego, tylko zejść ze świata po takiej miłości...

Ostatnia książka Kolmana, przeważała szalę. Alicja postanowiła napisać do autora. Napisała, że uwielbia jego dzieła, że chciałaby poznać osobie ich twórcę i wybiere się specjalnie do stolicy, jeżeli otrzyma przyzwalającą odpowiedź.

Jan Kolman, autor, siedział właśnie przy śniadaniu, gdy otrzymał list. Nosił na sobie ciepły szlafrok i krzywił się po wypiciu gorzkiej wody, która mu lekarz zalecił zażywać naczecz. Ta sama poczta przyszedł list od wydawcy z odmowną odpowiedzią na prośbę udzielenia zaliczki oraz list z prośbą o alimenty, których dopominała się jakaś nieostrożna przyjaciółka syna. Do pokoju weszła żona, oznajmiając, iż wydalila służącą, która była niemożliwa, nieczłonna i pyskata. Nastój nie był odpowiedni do czytania tęsknych wznurzeń entuzjastki talentu autora. Nie też dziwnego, że przeczytawszy list, Kolman mrknął do siebie: „Że też wciąż jeszcze nie brak tych gęsi!“

Go południu przyszedł jeden z jego przyjaciół. Kolman zapytał go czy nie zna nazwiska, którym podpisany był list Alicji. Przyjaciel udzielił mu informacji, że jest to zamożna rodzina

właścicieli dóbr. To przeważało s...
„Nie będzie kosztowało...“ — pomyślał autor rozczytywanych roman-

sów i napisał kilka ciepłych słów do Alicji.

Alicja była rozpromieniona. Jan Kolman, jej ulubiony autor, odpowiedział na list i zgodził się z nią spotkać. Przyjaciółki, skoro się o tym dowiedziały, chyba pękły z zazdrości. Alicja kazała sobie uszyć nową pijamę, taką jakiej model widziała w piśmie ilustrowanym.

Gdy nadszedł dzień wyjazdu, włożyła do walizki kryształową wazę z myślą, że napelni ją orchideami, gdy przyjdzie on, on — Jan Kolman.

Alicja przyjechała do stolicy na dzień przed umówionym spotkaniem. Dzień ten spędziła w salonie piękności. Kazała sobie odmłodzić cerę, wyrwać brwi, przykleić rzęsy, wysmarować, upiękzyć.

Następnego dnia spotkali się. Alicja znalazła Kolmana z licznymi jego fotografiami, umieszczanymi na tytulowej stronie książek. Nie przypuszczała jednak, że fotografie są stare, że piękne włosy Kolmana, dawno już wypadły, a na głowie świeci lysiina. Nie dała jednak niczego po sobie poznać. Poszli do restauracji.

— Teraz zamówi ostrzygi i szampana... — pomyślała Alicja. Autor kazał sobie dać parówki i piwo. Alicja piła herbatę.

Gdy odprowadzał ją do hallu hotelu, rzuciła mu na pożegnanie:

— Proszę mnie odwiedzić na kwadrans...

— W moim wieku... — mruzczał do siebie Kolman niezbyt rad z przygody.

Po piętnastu minutach tulił on do siebie uroczę zjawisko w koronkowej pijamie, rutyną zastępując brak przekonania. W pewnej chwili Alicja wybuchnęła płaczem:

— Co pan sobie o mnie pomyśli...

jestem porządną kobietą... Lzy spływały po jej twarzy. Kolman począł ją łagodnie gładzić po twarzy i włosach.

— Jest pani porządną kobietą, ale strasznie romantyczką. Niech pani usiądzie porozmawiamy sobie zanim pójdę, możemy przecież zostać dobrymi znajomymi.

Nie mówił jej o miłości, nie szepotał czułych słów, ale żalił się na lekkomyślnego syna, który uwodzi kobiety, na wydawcę, który niechętnie płaci, złych sąsiadów i tysiące codziennych kłopotów. Alicja wyraziła życzenie obejrzenia jego gabinetu pracy. Kolman zgodził się.

Następnego dnia przyszła do jego mieszkania. Nie było tam wschodnich dywanów, ani pachnidła. Na schodach już rozehodziły się kuchenne zapachy. Mieszkanie urządzone było banalnie po mieszczańsku, wcale nie inaczej, niż u jej znajomych. W kącie pokoju stało wielkie biurko, na którym postawiały te wszystkie piękne romanse. Poznała żonę mistrza. Starsza pani, która żaliła się na drożyznę artykułów żywnościowych, zle służy i nieuczciwych rzeźników.

Autor romanсів pożegnał ją pocałunkiem złożonym na czole, jak żegnał dobry ojciec swoje zmartwione dziecko.

Następnego dnia Alicja wróciła do domu.

— Coś ty z siebie zrobiła!... — zapytał jej mąż na widok dzieła salonu piękności...

Alicja wybuchnęła płaczem i skryła się w ramionach męża. Przyjaciółkom opowiadała później o poznaniu mistrza, jego gabinecie pracy i swojej cudownej przygodzie. Przyjaciółki za zdrósł jej i zaczęły wzdychać skrycie do swoich ulubionych autorów. — Pani Alicja natomiast bardzo rzadko odtąd siadywała z książką pod lampą z czerwonym abażurem.

TYGODNIOWY

DODATEK

DLA

DZIECI

KRASNOLUDKI SZKOLNE

Był sobie pewien staruszek bardzo siwiutki i bardzo miły. Kiedyś, kiedyś był on nauczycielem.

— Teraz już — mawiał — nie umiem dzieci uczyć, nie mam już siły. Już tylko umiem dzieci kochać.

Otóż, ten staruszek opowiadał pewnej gromadce szkolnej różne bajki. — Zjawiał się często, gdy któraś z nauczycielek nie mogła przyjść na lekcję, siadał w ogródku i rozmawiał z dziećmi.

Kiedyś opowiadał taką historjkę: — Wędrowałem sobie po kraju i zdarzyło mi się pewnego letniego przed południem, że przechodziłem przez ogród szkolny po skończonym roku szkolnym.

W ogrodzie było ślicznie: zielono od krzewów, kolorowo od maków i słonecznie. Biały dom szkolny błyszczał w słońcu, odpoczął i oddychał wzywkami otwartymi oknami. Dzieciaka nigdzie, ani śladu!

Zajrzałem do szkoły. Zajrzałem i stanąłem przerażony!

Oho, pomyślałem sobie, musiały tu bywać przez zimę najazdy „tatarskich krasnoludków“!

Cóż to za potęga, myślę dalej. Ławki, te twarde ławki, pokopane, porysowane, porżnięte jakimś tajemniczymi szabelkami, ściany podlubane, szyby wybite kłucze pogubione, śmieci jeszcze tańcza i wirują ze strachu.

A drzwi?! Chyba były ostrzeliwane, te biedne drzwi szkolne...

Ale o dziwo... musiały tu bywać i te przyzwyczajone krasnoludki. Tam, na ścianie wisi śliczna wycinanka: mucho morek, a na nim portret takiego mądrego krasnoludka. I obrazek święty, ubrany suszonymi trawami, i firanki bi bulkowe w oknie i jakiś kalendarz ilustrowany.

Ale poza tym... Uciekłem na słońce. Wydawało mi się, że szyby jęczą, ławki wzdychają, ściany płaczą, a tablica na długich nogach wybiera się z klasy i chce za mną uciekać z tego tatarskiego pobojuwiska do wesołego ogródka.

Upłynęło lato. Na dzień przed rozpoczęciem roku szkolnego znów zajrzałem do klas. Ach te kochane izby — pomyślałem sobie. Dobrze, że są na świecie! Nie rusza wicher, śniegu na czytające główki, nie dadzą zmrozić piszących dłoni, ogrzeją, ochronią. A jak tu teraz wsuwać, boho! Ani śladu tatarskich krasnoludków. Ściany wybielone, szyby całe, podłoga, jak iustro. Hej tu pracę włożono! Dzieci naprawdę ledzą zachwycone.

Nazajutrz przyszły dzieci. Stanąłem za oknem i patrzyłem. Dzieciwczynki były rzeczywiście zachwycone. Zaraz też zaczęły sobie marzyć, że przyniosą doniczki z kwiatami na okna, że wytną firanki, że zasuszają liście klonu i sumaka na szlak. Chłopcy cieszyli się z księcia Józefa na koniu. Biedne jednak były te dzieci. Ci Tatarzy zawsze Polskę gnębili. Teraz już nie gnębia, to znów te tatarskie krasnoludki.

Stałem cicho za oknem i patrzyłem z radością na rój ucieszonych, opalonych jeszcze buziaków. I nagle coś mi się dziwnie zmieniło w oczach... Zasnąłem — myślę sobie? Czy może jestem zaczarowany? Bo nagle zobaczyłem rój krasnoludków.

— No, nareszcie je poznam, te krasnoludki szkolne! Ale tego dnia było

bardzo dużo miłych krasnoludków. — Od razu widać było, że to są dobre duszki to, co to i kwiatek podleją, atrament wysuszą, drzwi zamkną spokojnie, ubranie podniosą z ziemi i powieszczą na kołku, śmieci zapędzą do koszyka, ślince nie pozwolą z buzi strzyknąć na podłogę, kluczowi nie dadzą się kręcić w dziurce...

A inne — to małe diablatka! Zwonne, chytre, sprytne, wścibskie, w przeciwny sposób czynią wszędzie szkody. Lubią dziury w murze wiercić, bota choć ździebko przynieść, drzwiami haknąć, jak piorunem, papiery rozsiewać po kątach. Zaprzęgają się do śmieci i jeżdżą, jak zaczarowane pojazdy po tunelach między ławkami i po zakamarkach.

Mają te krasnoludki swoje imiona.

Na przykład: „Psotna Łapa“, „Sezybryk Samokrajek“, „Błotkobutek“, „Wo dochlapek“, „Plujka“, „Wszędobylskie Śniadanko“, „Śmieciowy Aeroplanik“, „Skrobimurck“ i wiele innych. A miłutkie duszki mają piękne imiona: „Wy trzybucik“, „Smok na śmieci“, „Mocne Wieszadło“, „Tajemnicza miotefka“ i t. p.

Te małe duszki prosiły żeby o nich dużo nie mówić. Lubią cicho chodzić i lubią być niepozorne. Mimo to, miałem ochotę w imieniu uradowanych od nowioną szkołą dzieci zaprosić je u siebie na stałe do klas, a małe diablatka wyprosić...

Ale — dodał staruszek, patrząc na słuchającą gromadkę — nie lubię się wtracać między dzieci i krasnoludki. — Niech się tam same porozumiewają...

LEGENDY

o św. Franciszku z Assyżu

W dniu 4 października br. obchodził świat chrześcijański rocznicę śmierci św. Franciszka z Assyżu. Był to człowiek, co miał serce przezyste i gorącą miłość do Boga i wszelkich stworzeń Jego.

Św. Franciszek urodził się w miasteczku włoskim, Assyżu, był synem bogatego kupca, a jako młodzieniec, poczuł w sobie głos boży, wzywający go do życia samotnego, a świętego, do miłowania Boga i śpiewania o chwale Jego. Ukończył też świętą matkę na turę i pobratął się z jej dziećmi.

Siostrami były Franciszkowi jaskółki lotne, boć tak, jak i on sam — były to stworzenia Boże. Bratem był mu zajęczek płochliwy, co strwożony przez myśliwych tulil się w ramionach świętego.

Siostrą mu była woda srebrzysta, co w strumieniach dzwiecznie, a szumiąc płynęła. Bratem najmilszym ogień uzaskający, rozgrzewający, członek zziębnięty. Śpiewał on św. Franciszek piosenki różne, do braterstwa z nimi przynajmniej się radośnie, a śpiewa jego słuchając, ptaszki zlatywały się wokół, strumień ciszej pluskał falami i ogień przygaszał łagodnie.

Wędrował raz święty przez wonną dolinę i śpiewał wesołą pieśń ku chwale Bożej, aż tu chmara ptactwa wszelkiego przyfruwa, więc św. Franciszek, chcąc tyle istot do miłości Bożej nakłonić, zaczyna do nich przemawiać:

— Bracia ptaszkowe! Błogosławieństwo i miłujcie Stworzę, który dał wam pióra na okrycie, skrzydła do latania i głosy dzwieczne do śpiewania. Uczynił was Pan pięknymi istotami, śpiewajcie Mu odtąd na chwałę Jego!

Aż tu ptaki, słysząc to, jęły radować się, wyciągać szyje, bić skrzydłami, a święty chodził między nimi, głaskał je, błogosławił i pozwolił odlecieć wedle woli.

Innym razem, gdy dumając o sprawach niebiańskich, na wzgórkach jakowymś siedział — obiecały go z jaskółkami, a on do nich:

— Siostry jaskółki, nagadaliście się dość, cichajcie teraz, bo skorocie do mnie zleciały, to chcę wam głosić słowo Boże, przeto siedźcie cicho do końca kazania.

Polatowania ustaly, ptaszki umilkły i żadna z jaskółek nie drgnęła aż do ostatniego słowa świętego.

Dnia innego przyniesiono świętemu zajęczka żywego. Św. Franciszek, uniesiony litością, rzecze do niego.

— Chodź do mnie, bracie zajęczku, czemuż to dałeś się schwytać?

Puszczono zajęczka, a on skoczył prosto na pierś świętego, szukając tam pewnej ochrony. Odpoczął troszkę, uspokoił się pod serdeczną pieśczęcią, a gdy go Franciszek postawił na ziemi, nie chciał uciekać, tylko wierzwił do świętego. Musiał go dopiero jeden z braci zakonnych do lasu zanieść.

Z dzikim nawet zwierzem umiał się św. Franciszek zaprzyjaźnić i słowami łagodnymi obłaskawić.

Tuż przed śmiercią, św. Franciszek wyspiewał słynną „Pochwałę Stworzenia“, pełną głębokiej poezji:

„Pochwalony bądź, Panie, z wszystkimi swymi twory, przede wszystkim z szlachetnym naszym bratem słońcem, które dzień stwarza, a Ty świecisz przez nie; i jest piękne i promienne w wielkim blasku; Twoim Najwyższy, jest wyobrażeniem.

Pochwalony bądź, Panie, przez brata naszego, księżycy i nasze siostry, gwiazdy; Tyś ukształtował je w niebie jasne, i cenne i piękne.

Pochwalony bądź, Panie, przez brata naszego, wiatr i przez powietrze, i czas pochmurny, i pogodny i wszelki, przez które dajesz tworom swoim utrzymanie.

Pochwalony bądź, Panie, przez siostrę naszą, wodę, co pożyteczna jest wiele i pokorna, i cenna i czysta.

Pochwalony bądź, Panie, przez brata naszego, ogień, którym oświecasz noc, a który jest piękny i radosny, i silny i mocny.

Pochwalony bądź, Panie, przez siostrę naszą, matkę — ziemię, która nas żywi i chowa i rodzi różne owoce z barwnymi kwiatami i ziołami.“

W starej stodole

W starej stodole
po kątach czarno.
Przesiewa matuś
pszeniczne ziarno.
W starej stodole
hel... snopy leżą.
Upieczce matuś
buleczkę świeżą.
W starej stodole

siedzi Jagula,
Pod złote plewy
rączyny stula.
W starej stodole
wróble się uadzą:
„Mnie ćwierć!“ „Mnie ćwierć
ćwierć
gosposia dadzą!“
J. P.

Rozwiązania z poprzedniego dodatku:

REBUSIK LITEROWY.

POZNANIANKA

—:—
ZAGADKA.

R A K

—:—

Szarada

Pierwszą odgadniesz z wysiłkiem małym, oznacza bowiem port (lecz nie cały).

A druga — czwarta na towar w sklepie — źle, gdy wysoka,

gdy niska — lepiej.

Znów druga — trzecia

równie być może

w każdym więzieniu,

w każdym klasztorze.

A całość gliny gatunek znaczy

z niej jest nie mało

prześliznych naczyń.

Zagadka

Wprost — przystań, zaś wspak — ślad
Kto odgadnie będzie chwał.

Następny numer dodatku dla dzieci ukaże się jako gazetka p. t. „ENTLICZKI — PENTLICZKI“.

Uśmiechnij się

PODEJRZANA UCZCIWOŚĆ.

— Mamusi, czy może pies, który ukradł kiełbasę być psem policyjnym? — pyta mały Piotruś.

DOBRE SOBIE OBMYSŁIŁ.

— Czem chciałbyś być, gdy dorosiesz Jasiu?
— Chciałbym być żołnierzem.
— A nie bałbyś się, że cię zabiją?
— Kto miałby mnie zabić?
— No, przecież nieprzyjaciel.
— Kiedy ja właśnie byłbym nieprzyjacielem.

NIESPRAWIEDLIWOŚĆ.

Ojciec do syna, którego ukarał:
— Powiedz mi teraz, za co dostałeś w skórę?

Synek: — Widzisz ojcze, jaki ty jesteś. Naprzód to mnie bijesz, a potem to sam nie wiesz, za co mnie zbiliś.

LENIWY WOJTEK.

— Widzisz Wojtek, bocian już przyłcał i pracuje nad gniazdem, a tobie jakoś nie chce się orać.

— A juści, bocian przyleciał, za pożywieniem, a żeby wiedział, że mu każą orać, toby nie był głupi przylatywać tutaj.

Reportaż

Sklepy na ulicach

Kryzys gospodarczy spowodował nie tylko zastój w różnych dziedzinach życia i przyczynił się do unieruchomienia dużych oraz mniejszych warsztatów pracy, ale swe piętno w bezlitosny sposób wywarł na warstwie pracującej, pozbawiając ją niejednokrotnie źródła utrzymania.

Jakież wyjście z przykłej sytuacji znajdują ofiary kryzysu? Jedni zajęli pozycję wyczekującą „aż się samo po prawie”, inni znów przelamali własną bierność i zajęli wobec życia postawę czynną.

Potrzeba działania kieruje ich przede wszystkim do drobnego handlu ulicznego, który rozwija się coraz bardziej. Począwszy od handlu koszykowego produktami wiejskimi, a skończywszy na przemyconych zapalniczkach, zegarkach, skarpetach, spinkach, krawatach i straganach z owocami wszystko to przeszło w ohotne ręce bezrobotnych.

Uliczni sprzedawcy nie mają zbyt wygórowanych ambicji, chcą zarobić parę groszy na chleb, dla ich zaś klientów - biedaków kilkanaście groszy zaoszczędzonych na kupnie, stanowi poważną pozycję w budżecie domowym.

Uliczny handel staje się coraz bardziej solą w oku starszych i bogatszych kupców, którym się też nie przelewa. Dlatego też kupey ci często protestują przeciwko handlarzom ulicznym, którzy swe kramy, czy stragany ustawiają tuż pod bokiem solilnego sklepu.

GŁOS STRAGANIARZA

— Ale co mamy robić, kraść przecież nie pójdziemy — oświadczył mi jeden ze straganiarzy. Przecież mamy jednakowe prawo do życia.

W toku dalszej rozmowy dowiedziałem się, że mój informator jest zredukowanym robotnikiem kopalnianym. Początkowo zajmował się naprawą starych butów. Praca ta jednak nie przyniosła mu dostatecznych dochodów i ciężko skrajną nędzę. Mając kilkadziesiąt złotych odprawy za lata pracy, postanowił założyć miniaturowy handel skórami. Dziś zdobył się na własny stragan z owocami i słodyczami. I idzie... Ten stragan jest żywilem jego całej rodziny. O pracy w kopalni wspomina, jak o czymś, co minęło bezpowrotnie... Woli handlować, bo wie, że pracuje dla siebie i nie obawia się redukcji. Dzienny jego zarobek wynosi od 1—3 zł. To zależy jak kupują. Ponieważ latem handel idzie lepiej, robi się więc pewne oszczędności na zimę. Grunt żeby przetrwać wszystkie trudności.

SPRYT KUPIECKI

Do straganu zbliża się klient i żąda czekoladki dla dziecka.

- Ile to kosztuje?
- 50 groszy.
- Tak drogo? Dam 40 gr.
- Proszę, bierz pan.

Gdy zostaliśmy sami, straganiarz wzruszył ramionami i powiedział:

— Co miałem robić? Choć czekolada ostatnio podróżowała w fabryce, klient nie chce o tym słyszeć. Puszczam taniej, byle handel szedł. Nieustępliwość i niegrzeczność w handlu nie popłaca.

ZRÓDŁA NABYCIA TOWARU

Od taniego źródła nabycia oraz ilości towaru przede wszystkim zależy powodzenie w handlu. Uliczny klient jest wybredny i za swoje pieniądze żąda towaru dobrego. Dlatego straganiarze podobnie jak więksi sklepikarze nabywają towar z pierwszej albo z drugiej ręki. I tak owoce kupują od hurtownika w Katowicach, zaś słodycze w fabrykach zagłębiowskich bądź na G. Śląsku.

BOLAĆZKI

Największą bolączką straganiarzy jest panująca wśród nich konkurencja.

Konkurent usadwia się tuż pod bokiem kolegi po fachu lub na przeciwległym rogu ulicy. Zdarza się, że taki konkurent, gdy nie może dać rady niższą ceną, robi donosy na swego kolegę do urzędu skarbowego, byle się pozbyć

jego sąsiedztwa. Drugą bolączką jest niewygodna w handlu na ulicy. Latem jest ciepło. Ale teraz zimno i deszcze. Siedzieć cały dzień przy straganie, to istna pokuta.

P—k.

Z losem I kl. 37 Loterii Państw.

po || s z c z ę ś c i e
|| b o g a c t w o
|| d o b r o b y t

przez szczęśliwą kolekturę

ST. HLAWSKIEJ SOSNOWIEC, 3-go Maja 23

BĘDZIN, Małachowskiego 1
DĄBROWA-G., 3-go Maja 2
ZAWIERCIE, 3-go Maja 3
GRODZIEC, Kościuszki 3

●
Ciągnięcie już 22 paźdz. 1936 r.

Wiadomości bieżące

Niedziela 11 Październik
Dz.: Placyny i Zenajdy
Jutro: Maksymiliana, Eust.
Wschód słońca: 7.02
Zachód słońca 4.43

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU

Dziś o godz. 15.30 ciesząca się wielkim powodzeniem doskonała sztuka W. Fedora pt. „Matura”.

Wieczorem o godz. 20.30 sztuka W. Fedora pt. „Matura”. Bilety od 25 gr.

Kasa czynna w niedzielę od godz. 11—15 i od 15—ej. Telefon 61205.

— **DANCING ABSOLWENTEK SZKOŁY GOSPODARCZEJ.** Dnia 17 bm o godzinie 18 w sali gimnazjum Staszica odbędzie się dancing urządzony przez koło absolwentek żeńskiej szkoły gospodarczej w Sosnowcu. Zaproszenia i bilety w cenie 99 gr. są do nabycia w kancelarii szkoły gospodarczej. Czysty zysk przeznaczony na „Spółdzielnię” dla absolwentek.

— **PROF. JAN RUBCZAK,** art. mal. b. docent Akademii Sztuk Pięknych obejmując lekcje malarstwa i grafiki w Wolnej Szkole Malarstwa i Rysunku w Sosnowcu, ul. 1-go Maja 25. Zapisy i informacje w kancelarii Szkoły od 9—13 i od 17—19-ej.

— **EGZEKUCOWANIE OPŁAT RADIOWYCH.** Władza pocztowo-przekazywała ostatnio urzędowi skarbowemu egzekucję zaległych opłat za korzystanie z radia. — Doład upomnień z tytułu należności radiowych były wysyłane pocztą, obecnie zaś wysyłać je będą urzędy skarbowe, co narazi opieszalych płatników na ponoszenie dodatkowych kosztów.

— **ZMIANA GODIN.** Podaje się do wiadomości mieszkańcom dzielnicy Siedlec i okolicy, że w agencji pocztowej Sosnowiec (w Sielcu) zostały przesunięte godziny urzędowania to jest od godziny 8—12 i od 15—18 (6 wiecz.).

— **11 LISTOPADA WOLNY OD NAKŁÓC** 18 rocznica odzyskania niepodległości państwowej, która przypada w środę 11 listopada wolna będzie od zajęć zarówno na wyższych uczelniach, jak i

Wyższy kurs NAUCZYCIELSKI.

Zarząd oddziału powiatowego Z. N. P. w Będzinie prowadzi będzie dwie grupy wyższych kursów, a mianowicie grupę przedmiotów pedagogicznych i historyczno-geograficzną.

Wykłady odbywać się będą w Sosnowcu w lokalu Seminarium Nauczycielskiego w soboty i niedziele. Noclegi dla zamiejscowych zapewnione.

Zgłoszenia przyjmuje zarząd oddziału pow. Z. N. P. w Będzinie, ul. Szkolna 1 do dnia 25 bm.

Jan Kiepusza

wkrótce w Sosnowcu

— **INSPEKCJA.** W ostatnich dniach inspektor samorządowy p. Kuśmerek przeprowadził inspekcję gospodarki miejskiej w Czeladzi.

— **WYJASNIENIE.** P. Michał Urbański z Czeladzi prosi nas o wyjaśnienie, że nie czuje się winnym w odgrążaniu się p. T. Trzcionce i że w sprawie wyroku jaki zapadł w sądzie grodzkim zakłada apelację.

— **PRZENIESIENIA.** Komendant posterunku p. p. w Wojkowicach Komornych przodownik Szygalski przeniesiony został na takie samo stanowisko na Piaski. Przodownika Stelmacha z Giazkowa przeniesiono do Wojkowie Komornych.

— **ZBIORY JESIENNE.** Z powodu złych warunków atmosferycznych jesienne zbiory plodów rolnych zostały znacznie opóźnione. Częste deszcze ujemnie odbiły się na urodzajach, a ponadto spowodowały gnienie ziemniaków i innych okopowych roślin w Czeladzi i okolicznych miejscowościach.

— **Z ZEBRANIA MIEJSKIEGO KOMITETU FUNDUSZU PRACY W SOSNOWCU.** W uzupełnieniu wczorajszego artykułu pt. „Wiecej pracy” podajemy i zna przewodniczącego sekcji kwalifikacyjno-rejestracyjnej wybrano ponownie wiceprzewodniczącym Kucharskiego, a na miejsce śp. dyr. Haekenberga wybrano p. J. Cholewicką.

— **DANCING — PODWIECZOREK.** W salach restauracji „Adria” odbędzie się dziś dancing — podwieczorek z atrakcjami artystycznymi i rozmaitymi niespodziankami. Całkowity dochód przeznaczony jest na cele Polskiego Czerwonego Krzyża.

Nasz numer jubileuszowy

Od dziś za tydzień w niedzielę, 18 października ukaże się nasz numer jubileuszowy z racji 10-lecia istnienia „Expressu Zagłębia”.

Numer ten ukaże się w objętości około 30 stron o niezwykle bogatej treści, na co złożą się, między innymi, następujące artykuły i felietony.

Posel Zygmunt Sowiński, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu — „O linie rozwojowe gospodarstwa narodowego”.

Prezydent miasta J. Kaczkowski — „Znaczenie i rola miast”.

Dyr. Wł. Mazur — „Rzut oka na stan rzemieślniczy w Zagłębiu”.

W dziale, dotyczącym bezpośrednio 10-lecia „Expressu Zagłębia”, znajdzie się obok życiorysu zmarłego założyciela i pierwszego redaktora naszego pisma, także jego zarys psychologiczny pióra red. K. Cwierka p. t. „**WIKTOR MONSIORSKI**”.

Bardzo interesująco przedstawiać się będzie **dział radiowy**, w którym obok znakomitego felietonu **Boya-Zeleńskiego** p. t. „Moje wrażenia przed mikrofonem” znajdują się również karykatury niektórych osób, występujących w podstudiu sosnowieckim.

Główny jednak **zbiór karykatur** znanych w Zagłębiu osobistości zajmie w naszym jubileuszowym numerze **dwie kolumny**. Każda karykatura zaopatrzona jest odpowiednim wierszykiem.

W dziale gospodarczo-samorządowym znajdują Czytelnicy felieton radiowy red. K. Cwierka o gminie Olkasko-Siewierskiej pt. „**NAJWIĘKSZA GMINA W POLSCE**”, oraz felieton o budowie dróg w Zagłębiu.

Ponadto zamieszczone będą następujące artykuły, dotyczące **ZAWIERCIA**:

„To nie wysiłek, ale rozmarł Funduszu Pracy w akcji ratowania zamierającego Zawiercia”.

„Stan gospodarki drogowej w pow. Zawierciańskim i jej zadania na przyszłość”.

„Zawiercie 10 lat temu a dziś”

Wraz z jubileuszowym numerem rozpoczynamy wydawanie co tygodniowego niedzielnego czterokolumnowego dodatku dla dzieci pod redakcją **Czarnego Wujaszka p. t. „JUTRZENKA”**:

Prócz tego w numerze jubileuszowym znajdują się odcinki powieściowe, interesująca nowela, wiersz aktualny i t. p.

Ogłoszenia do numeru jubileuszowego, który wyjdzie w znacznie zwiększonym nakładzie, a więc jest doskonałą okazją dla skutecznej reklamy, przyjmuje Administracja.

KOMUNIKAT Z GIELDY PRACY.

Ekspozytura Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Sosnowcu zgłasza za potrzebowanie na wyjazd:

Nr. kol. 155/36. Do fabryki narzędzi mechanicznych G. Margulies w Plocku potrzebny stelmach obeznany z pracą na maszynach stolarskich w wieku do lat 40. Praca stała. Wynagrodzenie zależne od kwalifikacji od 50 do 70 gr. na godzinę.

Nr. kol. 166/36. Do tartaku potrzebny specjalista do obróbki drzewa na automatach tekarskich typu Katzmarek Warunki wg. umowy.

Oferty wraz z odpisami świadectw, referencjami kierować do Ekspozytury Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Sosnowcu, ul. Zakret nr. 7.

—XX—

— ZEBRANIA ZARZĄDU KOLA ABSLWENTÓW Męskiej Szkoły Handlowej T. Plockiego w Sosnowcu odbędą się będą we wtorek o godz. 18 w lokalu Szkoły Handlowej T. Plockiego.

— CHOROBY W SOSNOWCU. W ubiegłym tygodniu zanotowano w Sosnowcu następujące wypadki zachorowań i zgonów: dur brzuszny 2, ponia 9, błonica 3, krztuś 3, gruźlica 9, zgonów 6, jaglica 1.

—XX—

Z ZAWIERCIA

(z) **STRAJK U KRAWCZYKA.** Z powodu niepunktualnego wypłacenia zarobków, onegdaj w firmie Krawczyka i S-ka w Zawierciu wybuchł strajk włoski. Do strajku przystąpiła cała załoga fabryczna w liczbie przeszło 200 robotników. — Strajk trwał 5 godzin. Żądanie robotników zostało uwzględnione, to też po 5 godzinach do pracy przystąpili.

(z) **STRAJK W PORAJU.** Strajk akcyjny, który w dniu 5 bm. wybuchł w fabryce naczyń emaliowanych „Sfinks” w Poraju trwa w dalszym ciągu. Sytuacja nie uległa żadnej zmianie.

Nocą wczorajszej strajkujący robotnicy wywiesili czerwony sztandar.

—:—

Z OLKUSZA

(o) **LUXTORPEDA W OLKUSZU.** Na linii Katowice — Radom z dn. 15 bm. kursować będzie codziennie z wyjątkiem świąt i niedziel wagon motorowy Lux torpeda, zamiast dwa razy w tygodniu (wtorki i czwartki). Lux torpeda odchodzi będzie z Olkusza w kierunku Radomia o godz. 8.35, zaś w kierunku Katowic o godz. 21.21. Północ w Olkusz trwać będzie jedną minutę.

Codziennie uruchomienie Lux torpedy przewidziane jest narazie do 3 grudnia br. włącznie.

Zawiercie pomoże bezrobotnym
Posiedzenie Zarządu Miejskiego

Onegdaj pod przewodnictwem prezydenta J. Szezdrowskiego odbyło się plenarne posiedzenie kolegium zarządu miejskiego.

Między innymi na posiedzeniu tym omawiano sprawę

doraźnej pomocy bezrobotnym w nadchodzącym okresie zimowym, co do której na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej złożone zostało całe szeregi wniosków. Prezydent zakomunikował zarządowi, że sprawa ta szczegółowo omawiana była na odbytym przed kilku dniami zebraniu prezydium miejskiego

komitetu Funduszu Pracy.

Następnie obszernie omawiano sprawę centralnego ogrzewania w szkołach powszechnych Nr. 2 i 6, w których urządzenie to wymaga gruntownego remontu, a nawet zamiany kotłowni. Do zajęcia się tą sprawą i ewentualnego zakupu kotłowni upoważnieni zostali: radny miejski inż. Edward Stephan i architekt miejski inż. J. Mrozowski. Poza tym omówiono cały szereg innych spraw.

Silwia S. dnej zaprasza swoich wielbicieli na najpiękniejszy kolorowy film

W cieniu samotnej sosny

(o) **OSOBISTE.** Instruktor powiatowy PCK w Olkuszu p. Lucjan Juszczyk, objął również takie samo stanowisko na powiat zawierciański.

(o) **ODŁOŻENIE „DNIA PROPAGANDY LONICTWA”.** Projektowany na dzisiaj w Olkuszu „Dzień propagandy lotnictwa” z powodu niepogody i zimna, przesunięty został narazie na inny termin, obecnie jeszcze nie ustalony. Wszelkie imprezy w związku z dniem propagandy zostały odwołane.

(o) **KINO „ORZEŁ”** — dzisiaj „Jasne lato szofer”.

(o) **KONKURS AUTOMOBILOWY.** Pomiedzy 10 i 15 bm. krakowski klub automobilowy urządza jednodniową jazdę konkursową na trasie: Kraków — Krzeszowice — Olkusz — Ojców — Kraków.

W związku z tym miejscowe posterunki policyjne zwrócić specjalną uwagę na ruch kołowy na całej trasie dla umożliwienia wolnego przejazdu automobilu.

(o) **ZYSK Z TYGODNIA LOPP.** Pomimo ogólnego zubożenia, efekt finansowy XIII Tygodnia LOPP w Olkuszu dał wyniki zadawalniające. Ze sprzedaży na lotek, znaczków i imprez osiągnięto na czysto zł. 669.67, w tym z zabawy towarzyskiej zysk wyniósł przeszło 200 zł. Loteria fantowa oprócz tego dała zgorą 500 zł.

Należy zaznaczyć, że sekcja zbiorkowa i imprezowa spoczywała w rękach p. Z. Okrajniowej, zaś fantowa — p. J. Podworskiego.

Wysokość uzyskanej sumy na cele L. O. P. P. jest najlepszym miernikiem ofiarności społeczeństwa olkuskiego.

Całkowite sprawozdanie z „Tygodnia” będzie podane po otrzymaniu danych z całego terenu powiatu olkuskiego.

Budujmy szkoły powszechne!

nostką w porównaniu z innymi imperyjnami, jakich się tu goście dzisiaj nasłuchali. Stary milioner od rana wysłał się wprost, by kogoś z zaproszonych wytrącić z równowagi ducha. Jak dotychczas był to daremny trud. „Może jego wybór padnie na mnie?” myślał każdy, a perspektywa odziedziczenia tak olbrzymiego majątku pozwalała strawić gładko wszelkie przykrości. Robiąc dobrą minę do złej gry, uśmiechali się grzecznie, słodko, przymilnie, choć Jan Bolton dokuczał im bez miłosierdzia...

Za ścianą znów rozległy się szelesty, wywołujące mimowoli dreszcz.

— Co to może być?!

— Już wiem! Rozkolywane gałęzie drzew ocierają się o mury budynku. — Marski umiał sobie wszystko wytłumaczyć realnie.

Aż nagle zaszło coś, co nawet jego wprawilo w zdumienie, graniczące z obłądnym przestraszaniem... Wicher zaczął potężnieć, jedna z szyb rozprysnęła się na kawałki, a przez ten wylom w oknie wjechało do pokoju niemal po kolano ledzka noga!

Staremu Boltonowi wypadło z ust cygareto, siwiuteńki zgarbiony lokaj Maciej wypuścił z rąk tacę z kieliszkami, ale dźwięk tłukącego się szkła zagłuszyły przeraźliwe krzyki kobiet.

Wtem huk! Podmuch wiatru zatrzęsł z silnym łoskotem drzwi, wiodące z jadalni na galerijkę, obiegającą hall dokoła.

Noga obisnięta w żółtą sztylę i chluta w grubym trzewiku sportowym wierzgnęła rozpaczliwie i wyjechała tą sa-

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Niedziela, 11 października.
8.00 Sygnał czasu. 8.05 Gazetka rolnicza. 8.18 Programy lokalne. 8.50 Dzień poranny. 9.00 Nabożeństwo. 10.30 Programy lokalne. 11.25. Koncert berlińskiego chóru solistów. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Poranek symfoniczny. 13.00 Programy lokalne. 14.00 Reportaż z życia. 14.30 Koncert solistów. 15.30 Audycja dla wsi. 16.00 Programy lokalne. 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie. 19.00 Sezon literacki. 19.15 Programy lokalne. 20.20 Wiadomości sportowe. 20.30 Programy lokalne. 20.40 Przegląd polityczny. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 Na wesolej lwowskiej fał. 21.30 Koncert ork. 22.10 Koncert zespołu kameralnego. 22.35 Programy lokalne.

KATOWICE.

Niedziela, 11 października.
6.00 Pod Tróją Obrone. 6.03 Melodie i tańce śląskie. 8.18 Odporność roślin na choroby. 8.30 Płyty. 10.30 Płyty. 13.00 Co słychać na Śląsku. 16.00 Koncert reklamowy. 16.20 O warsztatach rzemieślniczych w starożytności. 19.15 Program na jutro. 19.20 Pieśni na chór męski. 19.50 Wesole gędky. 20.35 Wiadomości sportowe. 22.40 Płyty.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Poniedziałek, 12 października.
6.30. Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.50. Muzyka z płyt gramof. 7.30. Programy lokalne. 8.10 Przerwa. 11.30 Audycja dla szkół średnich. 11.57. Sygnał czasu i hejnał. 12.03. Programy lokalne. 12.13. Dziennik południowy. 12.25. Koncert. 15.30. Wiadomości gospodarcze. 15.15. Programy lokalne. 16.15. Nowa pisownia. 16.30. Koncert ork. mandolinistów. 17.05. Naprawa Rzeczypospolitej w 16 wieku. 17.20. Koncert. 17.50. Niedźwiedzie plażą jak dzieci. 18.00. Pogadanka aktualna. 18.10. Wiadomości sportowe. 18.20. Programy lokalne. 18.50. Czy rolnictwo ma się lepiej. 19.00. Audycja strzelecka. 19.30. Reital śpiewa czy. 20.00. Koncert ork. 20.45. Dziennik wieczorny. 21.00. Pogadanka aktualna. 21.00. Teatr Wschodni słuchaj! Pawi zabija Pana. 21.30. Programy lokalne. 22.00. Koncert symfoniczny. 22.00. Programy lokalne.

PROFAN.

Pewnego dnia do mieszkania znakomitym tego malarza Renoirta przyszedł weglarz z koszem węgla na plecach. Kolysząc się lekko wszedł do pracowni artysty, postawił kosz na ziemi, i zmęczony oparł się o ścianę, na której wisiał ukończony właśnie przed chwilą obraz „niszcząc go za siebie.

— Nędzniku! — zawołał Renoir z wściekłością. — Patrz coś zrobił!

Weglarz spojrział na swe ubranie, za barwione wszelkimi kolorami tęczy i ręknał ze złością:

— Psiakrew! Moja nowa marynarka! Nie możesz pan do cholery, napisać: „ostrożnie, świeżo malowane”?

antoni marczyński

straszna przygoda

powieść sensacyjna

ROZDZIAŁ I.

Za ścianą zaszeleściło coś podejrzanie.

— O Boże, co to?!

— Wiatr tak hucuje, dobrodziejko, napewno wiatr.

Wiatr dął coraz silniej. Niekiedy jego małe strzępy wdzierały się do sali jadalnej przez jakieś niewidoczne szpary przy oknach i wtedy płomyki świec w kandelabrach chwiałały się denerwująco.

— Wejźż mam wrażenie, że ktoś paka.

— To deszcz bębni w szyby.

Szyby aż drżały od gwałtownych podmuchów wichru, ale swoją drogą coś gdzieś pukało najwyraźniej.

— Znowu! Słyszycie?

Ten i ów z obecnych skinął głową potwierdzająco, lecz Kazimierz Marski, generalny administrator dóbr Jana Boltona był innego zdania.

— Wiatr szarpie którąś okiennicę na parterze... Kto by tam pukał. Kto by wogóle wychodził na taką słotę — westchnął tendencyjnie, bo miał stąd do domu ćwierć mil.

— Przenocuje pan tutaj.

Marski podziękował chlebodawcy za zaproszenie, poweselał odrazu i z większym zapalem zaczął bawić rozmową jego dwie przyrodnie siostry, swoje najbliższe sąsiadki przy stole. Obie były wdówkami, obie przekroczyły pięćdziesiątkę, obie przywiozły tą dzisiaj swoją progeniturę: Elżbieta Reyowa 28-letniego jedynaka Witolda a Magdalena Dorn całą trójkę, Wawrzyńca, Tytusa i córkę Lidę, która już dwa razy zdążyła się rozwieść. Oprócz wymienionych znajdowali się tutaj: Ludwik Bolton z żoną, oraz kuzynka gospodarza, Julia Dorazikowa z mężem.

— Dzięki Bogu, jest nas przy stole dwanaście osób.

To się zgadzało, ale czemu „droga siostrzunia” chce za to Bogu dziękować, tego Jan Bolton zrozumieć nie mógł.

— A gdyby było naprzykład trzystaście, to co? — spytał.

— Boże uchowaj! Trzystaście osób przy stole to nieszczęście!

— Czy są jeszcze na świecie ludzie tak ograniczeni, by wierzyć w podobny zabobon?

To „retoryczne pytanie” było drob-

d. e. n.

Na boiskach i bleźniach

O mistrzostwo piłkarskie ZAGŁĘBIA.

W dniu dzisiejszym odbędą się dalsze rozgrywki o mistrzostwo A klasy Zagłębia.

Spotkania rozegrają: Bryniewa — K. S. M., Plomień — Zagłębie, Unia — Sarmacja, Zagłębianka — Solvay, Hakoach — CKS.

Ponieważ mistrzostwa zbliżają się ku końcowi, budzą coraz większe zainteresowanie, tembardziej, że wobec wyrownanej klasy każda niedziela przynosi niespodzianki i zmiany w tabeli.

Przewidywane jest zwycięstwo Bryniewy w Czeladzi, wynik Plomienia niepewny, bo Zagłębie przegrało już w Miłowiecach, Unia z ambitną Sarmacją też może stracić punkty, natomiast wynik meczu Solvay — Zagłębianka trudny jest do przewidzenia. Wreszcie CKS. powinna wygrać w Będzinie z maruderem tabeli Hakoachem.

Poza tym odbędą się spotkania o mistrzostwo B i C klasy.

Między innymi o mistrzostwo B kl. na boisku w Niemcach o godz. 3 popoł. „Zew“ rozegra zawody z Czarnymi z Sosnowca.

Kto będzie prezesem KIEL. OZPN.

Na temat przyszłego zarządu kieleckiego OZPN krąży różne pogłoski. Wśród ryłonionych kandydatów znajdujemy m. in. starych działaczy sportowych: pp. Kanusa, Szmerdta, Szmekla, Przewoźnika i kpt. Wołowca. Ponadto wymienieni są pp. Grzywa, prok. Jarzebiński, inż. Zbudowski i inni. Największą jednak trudność nastręcza znalezienie odpowiedniego kandydata na prezesa i, jak dotąd, poszukiwania te są negatywne. Zebranie kiel. OPN., jak wiadomo odbędzie się w dniu dzisiejszym.

— **X O WSTRZYMANIE WERYFIKACJI MISTRZOSTW POLSKI.** W Wilnie uchwalili zwrócić się zarząd polskiego OZLA do PZLA. Powodem tego ma być fakt, że w drużynie AZS, polskiego startowali dwaj zawodnicy z innych klubów.

— **X MECZ BOKSERSKI POLSKA — ANGLIA** nie odbędzie się PZB. nie prowadził w tej sprawie żadnych pertraktacji.

— **X KONTUZJA CHMIELEWSKIEGO** na olimpiadzie okazała się poważna. Pięściarz wysłany został do szpitala w Warszawie, gdzie przebywać będzie do chwili całkowitego wyleczenia.

POCHYLNA SKALA

Jak poznać można z wyglądu odbiorniki stereofoniczne?

W nowych modelach odbiorników Philipsa zwraca na siebie powszechną uwagę pewien szczegół charakterystyczny, który poniekąd uważać można za symbol ostatnich lat w dziedzinie radio-techniki. Jest to pochylna skala z oświetlonymi nazwami stacji, zastosowana do odbiorników stereofonicznych. Dzięki tej pożytecznej innowacji manipulowanie odbiornikiem jest znacznie ułatwione, można bowiem nastawiać skalę w takiej pozycji, w jakiej odczytywanie napisów jest najłatwiejsze.

Piękne architektoniczne kształty skrzydła, otwór głośnikowy sięgający w poprzek całego aparatu, a przede wszystkim zupełnie nowy ton i zdumiewająca wierność odtwarzania dźwięków — oto dalsze szczegóły charakterystyczne odbiorników stereofonicznych.

Amatorskie zdjęcie

Kuba Pilcmacher już od miesiąca miał aparat fotograficzny.

Po całych dniach robił zdjęcia: najpierw swojej siostry Sabci, potem kota i chociaż na fotografiach Sabcia wychodziła bardziej podobna do babci, a babcia do kota, to jednak sława Kuby, jako fotografa roznieśli się po całej rodzinie.

To też na urodzinach Sabci, przed kolacją, gdy goście się już zaczęli nudzić, zaproponowano, żeby Kuba zrobił zdjęcie przy magnezji. Przystąpiono natychmiast do ustawiania grupy.

Panie Salek, kleknij pan tutaj! Co pan ma taką smutną minę? Spójrz na pana na półmisk z rybą, może się panu zrobi weselej. Czego pan się obliżuje? Przyjemny wyraz twarzy, to nie znaczy liżać.

Po długich sprzeczkach i poprawkach grupę ustawiono.

— Uwaga — oznajmił z uroczystą mową Kuba. — Za chwilę gaszę światło, nie ruszać się.

Światło zgasło Zapadła cisza.

— Uwaga — powtórzył Kuba. — Zapalam magnezje. Raz, dwa i...

„Trzy“ nikt już nie słyszał. Wybuch magnezji był niezoczekiwanie silny. W pokoju powstał hałas i zamieszanie nie do opisania. Pisk panien, jęki, trzask przewracanych mebli.

Pierwszy odzyskał przytomność sam fotograf i czempredziej zapalił światło. Oczom jego przedstawił się okropny widok. Część gości wzięła pod stół. Józio walczył z Monkiem o miejsce pod forte pianem.

tłumaczył Kuba sam błady, jak płotno — Nie bójcie się, to nie nie było — ze strachu — widocznie wzięłem za dżoz magnezji.

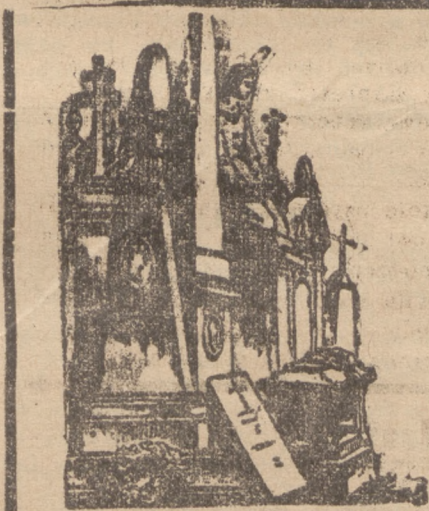
— Pan wziął? Pan wziął? Niech pana cholera weźmie — irytował się, wylazł spod kanapy pan Moniek. — Całe spodnie podarłem! Kto mi zapłaci.

— Panie Moniek — oburzył się Kuba. — Nie bądź pan ordynarny.

— Ordynarny? Sam pan jesteś łobuz, a kwiaty, myślisz pan nie zapłaciłem 8 złotych? I jeszcze mam spodnie kurować?

W tej chwili spod kanapy wysunął się pan Alek z opróżnionym do połowy pelickim ryby.

— Panie Alek! Co to znaczy? — Zrobiłem za pana, amatorskie zdjęcie. Ja jestem na rybę straszny amator i jak się zrobiło ciemno, zdąłem ją z kredensu.

Zakład artystyczno-rzeźbiarski i kamieniarski

JANA ZAGÓRSKIEGO

Sosnowiec, ulica Aleja 8. — Telefon 12-48

WYKONYWA:

pomniki, grobowce i wszelkie roboty budowlane z piaskowca, marmuru i granitu oraz szlucznymi kamieni, roboty betonowe i mozaikowe t. j. schody, słupy ogrodzeniowe, drenaż studienne, płyty trójbarwne, murowanie grobów i t. p. Wykonanie solidne i dogodnie warunki — płatności.

Nr. Km. 1174/36, 2583/33 i 1747/35.

Obwieszczenie

Komornik Sądu Grodzkiego w Sosnowcu, rewiru 3-go, urzędujący przy ulicy Piłsudskiego Nr 3 z mocy art. 602-604 K. P. C. podaje do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie zasadzonych pretensji odbędzie się w Sosnowcu pod adresami niżej wskazanymi licytacje ruchomości, a mianowicie:

1. Dnia 19 października 1936 r. od godz. 12.30 (nie później jednak niż w dwie godziny) przy ulicy 3-go Maja Nr. 30 w terminie I-ym sprzedaż 2-eh nocnych szafek, wieszaka z lustrem, pianina czarnego marki „Mencel“ i stołu krawieckiego, oszacowanych na sumę zł. 780, na zaspokojenie wierzytelności Dublina Szaji.

2. Dnia 23 października 1936 r. od godz. 12.30 (nie później jednak niż w dwie godziny) przy ulicy Nowopogońskiej nr. 27 w terminie I-m sprzedaż aparatu i obiektywnego do wyświetlania filmu firmy „Ernemam“, oszacowanego na sumę zł 1.000, na zaspokojenie wierzytelności Grnadeckiego Michała.

3. Dnia 27 października 1936 r. od godz. 11-ej (nie później jednak niż w dwie godziny) przy ulicy Będzińskiej Nr. 1 w terminie II-m sprzedaż ruchomości domowych i urządzenia restauracji oszacowanych na sumę zł. 537, na zaspokojenie wierzytelności Binkiewicza Euzebiusza.

Spis rzeczy i ich szacunek przejrzed można w dniu i miejscu licytacji.

Komornik Sądowy ST. JAKIMCZYK.

I na kieszeni i na zdrowiu oszczędza **KTO PALI W TANICH**, a dobrych gilzach do papierosów: **„Servus“ i „Kryzysowe“** fabryki E. Paschalski i S-ka, Radom

Wykonuje reperacje zegarków kieszonkowych, chronometrów, repertirów, sztoperów, zegarów wieżowych, ściennych, stołowych, antyków, kontrolnych, rejestrujących autometrów i elektrycznych oraz liczników tachometrów, szybkościomierzy, czujników, numeratorów. Wykonanie solidne z gwarancją 3-eh — letnią.

NA DOGODNE RĄTY i za wszelkie pożyczki państwowe kupisz w firmie **A. GRUNBAUM** KATOWICE, pl. WOLNOŚCI 6. tel. 323-91. najlepsze szwajcarskie ZEGARY i ZEGARKI.

KINO „ZAGŁĘBIE“

DZIS OSTATNI DZIEŃ:

Cały Sosnowiec spotka się na najnowszym filmie swej ulubienicy

SHIRLEY TEMPLE

„MAŁY BUNTOWNIK“

Cudowny film tańca, śpiewu i humoru — oklaskiwany przez cały świat

W pozostałych rolach: JOHN BOLES, JACH HOLT, BILL ROBINSON i inni.

Nadprogram: przepiękny kolorowy dodatek i żywe zabawki **„Midas Król Złota“**

UWAGA! Miłośników Shirley Temple czeka wielka niespodzianka. Z okazji wielkiego sukcesu filmu „Mały Buntownik“ z Shirley Temple, dyr. kina ogłasza **WIELKI KONKURS Z NAGRODAMI**: ile lat i miesięcy ma Shirley Temple???

Za najtrafniejsze odpowiedzi jury przyzna kilkanaście nagród w postaci oryginalnych pięknych lalek Shirley Temple i bezpłatnych biletów do kina. Laiki są wystawione w poczekalni kina.

W konkursie mogą brać udział dzieci do lat 10, które odpowiedzi swoje składać muszą na specjalnych kuponach do kasy kina. Kupon wydaje kasa. Ponadto każdy kupujący bilet otrzymuje fotografie Shirley Temple.

Początek I seansu o godz. 3 ej.

Następny program: W CIENIU SAMOTNEJ SOSNY z Sylwią Sidney.

Kino „APOLLO“ w Sielecu

Dziś! W niedz. 11, poniedz. 12 X Film, który wzruszy każdego widza pod tytułem:

„Sing — Sing“

Tragedia ludzi za kratami więzienia. — II-gi film to parada gwiazd komedii muz. rewjowej pod tyt.: **POSZUKIWACZKI ZŁOTA** W r. gł.: GINYER ROGERS i RUBBY KELLER.

Dziś o g. 11 PORANEK z filmu: **„ZEW KRWI“**

HURTOWA I DETALICZNA DOSTAWA DO MIESZKAŃ I ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH

WĘGLA z kopalni Hr. Renard

Poleca się uwadze P. T. Klienteli koks górnośląski do centralnego ożrzwania. — Ceny konkurencyjne. — Dostawa solidna — Zamawiać można telefonicznie.

Biuro Węglowe WĘGLODRZEW

K. Grabowski SOSNOWIEC, SIELECKA, 3, telef. 6.27.55

Jadwiga Smosarska

w arcywesołej komedii pt.

„JADZIA“

W rol. pozostałych: ĆWIKLIŃSKA, ZAŁCZYŃSKI, SIELAŃSKI, ZNICH.

Początek seansów o godz. 2-eh

KINO Palace

Kino RIALTO Sosnowiec Warszawska 18

Dziś nieodwołalnie ostatni dzień!

PRAWDZIWY PRZEBÓJ DLA ZNAWCÓW

Panowie w cylindrach

FRED ASTAIRE — GINGER ROGERS

Początek I seansu o 3.—.

TRIUMFALNY

POWROT

sztymnych białych kołnierzy

ODTUS OPUS najelegantszy kołnierz

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA I WYCHOWANIE

WYUCZAM bezpłatnie kroju nowocześnie go prof. Lewańskiego, modelowania bielizny...

DLUGOLETNIIE koncesjonowane Kursy Kroju, Szycia, Modelowania Florentyny Stypulkowskiej...

KONCESJONOWANE Kursy Kroju, Szycia i Bielizniarstwa Natalii Stypulkowskiej...

UZupełniająca zapisy na

KURSY

BUCHALTERYJNE, STENOGRAFII

oraz pisania, liczenia na maszynie Michała

KOŁACZKOWSKIEGO

Bedzin, Saczewskiego 25, przyjmuje sekretariat codziennie godz. 9-19.

POSADY I PRACE

POTRZEBNY chłopiec na praktykę wędliniarską. Dobre wychowanie, dobra bułowa „Marsówka” Sosnowiec, Orla 18.

POSZUKUJE się wychowawczyni do 2-ech dziewczynek. Wiadomość Sosnowiec, Warszawska 20 m. 1.

POTRZEBNY uczeń z kursami, warsztat rzeźniczy. Piaski, ul. Klemensa 4 A. Wełcel.

POTRZEBNA panienska do magazynu oświetlenia Sosnowiec, Warszawska 10.

PANIENKA potrzebna zamieszkująca w pobliżu Sroduli. Zgłoszenia Wytwórnia Artykułów Spożywczych, Srodula, Krasinskięgo 19.

MŁODEJ panie z dobrym szyciem zaopatruje pracę domową. Oferty możliwe z fotografiami „Expres” pod „Byt zapewniony”

POTRZEBNY czeladnik szewski na robotę ręczną do robienia butów. Sosnowiec, Smolna 12.

PRZYJMIE uczennice do praktyki. Zakład fryzjerski damsko-męski Sosnowiec, Dębińska 1, Drygala.

PIEKARZ zdolny do pieczenia białego potrzebny zaraz Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

POTRZEBNY czeladnik krawiecki dobrze wykształcony na duże szuki od zaraz. Sosnowiec, 3 Maja 30.

POTRZEBNY czeladnik szewski. Ulica Bracka 2, Kaczmarek.

Potrzebni

chłopcy na praktykę ślusarską do firmy Jan Gręda. Sosnowiec, Grabowa 9.

POTRZEBNY zdolny pracownik fryzjerski na stałe Dąbrowa, Hale Targowe „Roma”.

WYKONAWCZA firma przyjmie kilka pań ponad 23 lat na stałą posadę do pracy zewnętrznej. Zgłaszać się z dowodami w Dąbrowie Górniczej, hotel Metropol ul. Sobieskiego 7, dnia 12 tj. w pomieszczeniu od godz. 10-13.

LOKALE

LOKAL przemysłowy, po stolarni do wynajęcia. Sosnowiec, Pilsudskiego 54.

MIESZKANIE pojedyncze do wynajęcia. Wiadomość w „Expresie Zagłębia”.

DO wynajęcia sklep rzeźniczy z mieszkaniem względnie bez, Będzin, Sielecka 51.

DO wynajęcia: trzy, dwa pokoje, kuchnia, pokój kawalerski, wejście osobne. Daleka 4-a.

POKÓJ umeblowany z wygodami do wynajęcia. Zakręł 7-7.

DWA pokoje i kuchnia do wynajęcia zaraz. Raclawicka 4.

W SOSNOWCU 1 lub 2 pokoje z kuchnią ew. wygodami natychmiast poszukuje. Ekeris Radio, Katowice, Młynska 5, Gudkow.

DWA pokoje z kuchnią do wynajęcia. Wiadomość Miłowice, Kapliczna 7.

DO wynajęcia 3 pokoje, kuchnia i sklepy nadające się na wszelki handel i zakład z urządzeniem i bez. Wiadomość u gospodarza Sosnowiec, ul. Narutowicza 11.

WYNAJME dwa pokoje, kuchnię. Piasko wa 3 przy kościele Pogon. Knapik. Sprzedaż radio 4-lampowe sieciowe. Perla 5, Skórkiewicz.

KUPNO I SPRZEDAŻ

DOM nowy, ładny, murowany, solidny, 4 ubikacje, plac dwa fronty z powodu wyjazdu do sprzedania. Bielowizna, 8 minut od kolei. Wiadomość: Zabkowiec, Kiosk Ruchu.

HARMONIE pedalowa sprzedam tanio, lub zamienię na rower. Sosnowiec, Robotnicza 5. Stanisław Karbowicz.

UPRZEJMIIE proszę o odwiedzenie pracowni gorsetów pasów i biustonoszy, wykonuje się również hafciarstwo i wszelkie roboty ręczne tanio i solidnie G. Wilków i a Miłowice, Szosowa 3.

BEZKI i antaiki różnej wielkości na kąpiel sprzedaje warsztat bednarski Pogon, Sucha 4.

SPREDAM wirówkę dla palni chemicznej tanio. Wiadomość, Mościńskiego 23 m. 12.

Otomany

materace, kozetki, tapczany. Warunki dogodnie. Sosnowiec, 1-go Maja 14, Tomczyk.

Książki

szkolne i powieściowe używane od dorosłych nabywa Księgarnia „Polonia” Sosnowiec, Hale „Rozwoju”.

ZARÓWKI pokojowe Philipsa do nabycia w firmie „Meteor” Warszawska 6.

OKAZJA nabywa mebli po cenach konkurencyjnych na dogodnych warunkach. Kompletnie pokoje sypialne, stolowe, saloni i wiele innych. Ul. Orla 18.

RYBY żywe w każdy piątek poleca sklep Kolonialno-spożywczy Lucjan Kowacki, Sosnowiec, Pogon, Rybna 27.

PARCELA 106 pretów, 87 frontu ponad nowego przy Królewskiej sprzedam. Mońiszki 2-a.

NIERUCHOMOŚCI położone w Dąbrowie Garnicznej, Narutowicza 42 z powodu wyjazdu tanio do sprzedania.

SPREDAM harmonie stolikową dotra bardzo tanio, kupię parę tysięcy cegły Okazyjnie słupy, deski ogrodzeniowe. Sosnowiec, Medrzejowska 45, Kopicowa.

MEBLE używane dobre do sprzedania tanio. Będzin, Hotel „Bristol” telefon 7242.

NAJTANIEJ kupisz artykuły kosmetyczne, fryzjerskie tylko w Składzie Aptecznym Dancygiera, Będzin, Malachowskiego 34. Poleca najlepszy świeży tran.

DOM, plac, lub pole przy ruchu, kupię do czterech tysięcy. Adres przelać „Expres Zagłębia” Dąbrowa pod „Ruch”.

SKLEP spożywczy w najlepszym punkcie w Będzinie sprzedam tanio. Wiadomość „Expres Zagłębia” Będzin.

SKLEP spożywczy w dobrym punkcie do sprzedania. Wiadomość „Expres Zagłębia” Będzin.

SPREDAM maszynę do szycia Singera okazjnie 50 złotych. Jezor, Cebrot.

HARMONIE rzeczna biała, ozdabiana z rejestrem 120 basów sprzedam. Zawiercie Arcybratna, ul. Radosna, Musialik.

SPREDAM plac budowlany na Sroduli ul. Wapienna. Wiadomość Będzińska 1, Urbańczyk.

SPREDAM place budowlane przy Gziłchowskiej. Wiadomość Będzin, Góra Zamkowa 24.

KUPIE wannę do smoly. Dąbrowa, ul. Kr. Jadwigi 50, Bień.

DO sprzedania urządzenie sklepowe nowe, kredens sklepowy. Sosnowiec, Ostrobrzka 1 Zakład fryzjerski Bączek.

MASZYNY do pisania nowe, używane gwarantowane - okazjnie sprzedaje „Roma” Katowice, Dworcowa 18.

MOTOREK z rowerem sprzedam. Sosnowiec, Pogon, Wodna 2 m. 3.

Advertisement for Elektrownia Okręgdwa in Zagłębiu Dąbrowskim S.A. featuring a radio receiver and the slogan 'Najmilszą rozrywką jest dobra audycja radiowa.'

Advertisement for Kawiarnia „Wawel” in Sosnowiec, offering home meals and various refreshments.

Advertisement for 'Prawdziwy wdziek' (Real Thank) featuring a portrait of a woman and promoting a skin cream.

PRZY stacji dom piętrowy murowany, 14 ubikacji, 2.000 mtr. placu, cena 15.000 zł.

KUPIE urządzenie sklepowe i potrzebni odsprzedawcy do roznoszenia po sklepach pewnych artykułów spożywczych.

NIERUCHOMOŚĆ rentowną sprzedam za raz na dogodnych warunkach Dąbrowa „Ognisko” Pawlak 8-13.

Miód

prawdziwy lipcowy i kresowy w firmie „KOZIOLKOW I JEDRYCZEK” W SO. SNOGWCU, 2-go MAJA 21, TEL. 61508.

MEBLE najkorzystniej kupisz za gotówkę, raty, obligacje pożyczek bezpośrednio z Mechanicznej Stolarni Antoni Toll, Będzin, Narutowicza 8, tel. 71.147 obok poczty.

HIPOTEKE Nr. 1 10.000 złotych złoty w złocie sprzedam 6000. Dom nowy przy fabryce 30.500 Domy nowe i stare od 5.000 wzyz i plac od tysiąca wzyz w całym Zagłębiu korzystnie do kupna. Sosnowiec Mościńskiego 12, Piuro, tel. 62827.

FORTEPIAN krótki czarny sprzedam bardzo tanio. Będzin, Okrzei 5, Strzelec.

SPREDAM dużą posesję w Dąbrowie Górni., 1 Maja 4, Wiadomość Będzin, Górla 5.

HARMONIE Kupisa stolickową sprzedam Śrojenie, reperacje, przyjmuje Golonóg, Podlesie 37, Zygier.

KUPIE domek z ogródkiem na miejscowości nie zależy. Zgłoszenia do „Expresu” pod „Kupujący”.

MATRYMONIALNE

URZEDNIK przystojny, poważny pozna w celu matrymonialnym ładną i niezłą złą niewiastę. Oferty kierować do admi. nistracji „Expresu Zagłębia” Sosnowiec pod „Przyszłość”.

WIDOWA z rentą pozna pana inteligentnego na stanowisku lub emeryta od lat 55. Zgłoszenia do „Expresu Zagłębia” Będzin pod „Wdowa”.

SYTUOWANY, emerytowany urzędnik szuka emerytki z kapitałem. Adm. pod „Dwie pensje”.

SEPERAT samotny, lat 42, pozna panią z małym zasarem. Cel matrymonialny. Oferty „Expres” Dąbrowa Górnicza pod „Samotny”.

A 29. — Wcześniej nie mogłam Penie. działek 7 ma wierz, vis a vis Teatru.

ZGUBIONE DOKUMENTY

GIEC MIECZYSLAW zgubił kartę wojskową wydaną przez Magistrat w Sosnowcu, forte bezrobocia, akt ślubny, fotografie i materiały urzędzenia.

Advertisement for '3 warunki' (3 conditions) for a pleasant holiday, listing amenities like good food and clean linen.

Advertisement for Singer sewing machines, highlighting the 'Singer' brand and 'DOBROMASZYN' model.

JAN KUZIOR zgubił portfel z dowodami, książkę wojskową oraz weksel na blano co na 50 złotych, wystawiony przez Władysława Klimczaka.

IMIĘSKIEJ HELENE skradziono legitymację bezrobotna, wydana w Sosnowcu, świadectwo ubóstwa i inne dokumenty, które uważnia się.

ŁAJA ROZENCWAJG zgubiła dowód osobisty wydany przez Starostwo w Będzinie.

ROZNE

ODDAM chłopczyka 4-miesięcznego niechrzczonego na własność. Wiadomość w administracji.

Z POWODU wyjazdu sprzedam lub zamienię gospodarstwo z budynkami bardzo dobrej ziemi 21 mórg, 2 morgi lasu, na dem Sosnowiec, Będzin, Dąbrowa. Przy zamianie mogę dopłacić. Kupię 5 mórg dobrej ziemi w Cieladzi lub Dąbrowie. Wiadomość Sosnowiec ul. Będzińska 41, Urbańczyk.

SAMOTNA pani przyjmie na mieszkanie solidną sublokatorkę lub uczennicę. Wiadomość „Expres” Dąbrowa.

ONBULACJE trwała, wodną żelazkową wykonuje Zakład fryzjerski Sosnowiec, Pilsudskiego 21, ceny konkurencyjne. Edward Chmielarski. Tamże potrzebna praczka.

ODDAM na własność trzeciurodzego chłopczyka niechrzczonego. Sosnowiec, Pasternego 13, Leks.